

JEDNOTNÁ PŘIJÍMACÍ ZKOUŠKA DO OBORŮ VZDĚLÁNÍ S MATURITNÍ ZKOUŠKOU 2020

SOUHRNNÁ ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA

CENTRUM PRO ZJIŠŤOVÁNÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

LEDEN 2021

OBSAH

1	Úvod	4
2	Model jednotné přijímací zkoušky 2020	5
3	Harmonogram – nejdůležitější termíny	7
4	Úpravy IS CERTIS	8
5	Příprava testové dokumentace	9
5.1	Český jazyk a literatura	9
5.1.1	Specifikace testu pro osmiletá gymnázia	9
5.1.2	Specifikace testu pro šestiletá gymnázia	10
5.1.3	Specifikace testu pro čtyřleté obory vzdělání a obory nástavbového studia s maturitní zkouškou	10
5.2	Matematika	11
5.2.1	Specifikace testu pro osmiletá gymnázia	11
5.2.2	Specifikace testu pro šestiletá gymnázia	12
5.2.3	Specifikace testu pro čtyřleté obory vzdělání a obory nástavbového studia s maturitní zkouškou	12
5.3	Úprava podmínek uchazečům se speciálními vzdělávacími potřebami	13
6	Přihlašování – termíny, počty, párování	15
6.1	Přihlašování uchazečů a termíny zkoušek	15
6.2	Náhradní termín JPZ	18
7	Výroba a distribuce zkušební dokumentace JPZ	19
7.1	Výroba zkušební dokumentace JPZ	19
7.2	Distribuce zkušební dokumentace JPZ	20
8	Realizace JPZ na školách	21
8.1	Řádný termín JPZ	21
8.2	Náhradní termín JPZ	22
9	Zpracování dat a hodnocení didaktických testů	23
9.1	Odesílání dat ze školy do IS CERTIS	23
9.2	Hodnocení uzavřených úloh didaktických testů	23
9.3	Hodnocení otevřených úloh didaktických testů	23
9.3.1	Příprava na hodnocení otevřených úloh, výběr a počet superraterů a raterů	23
9.3.2	Hodnocení otevřených úloh	24
10	Zpracování a předávání výsledků JPZ	25

11	Informační podpora JPZ	27
11.1	Komunikace s veřejností.....	27
11.1.1	Distanční výuka a projekt Přijímačky bez obav	27
11.1.2	Zpřístupnění zadání didaktických testů a klíčů správných řešení.....	28
11.1.3	Facebookový profil Jednotné přijímačky	28
11.1.4	Datové výstupy a analýzy pro veřejnost.....	28
11.2	Komunikace se školami	28
11.2.1	Metodická podpora středních škol.....	29
11.2.2	Konzultační semináře a e-learningové školení pro výchovné poradce základních škol	29
11.2.3	Školní zprávy	29
11.3	Komunikace s krajskými úřady	29
11.4	Helpdesk Centra	29
12	Rozpočet JPZ	30
13	Závěr.....	31
13.1	Dílčí zjištění.....	32
13.1.1	Čtyřleté obory s maturitní zkouškou a obory nástavbového studia	32
13.1.2	Osmiletá gymnázia	34
13.1.3	Šestiletá gymnázia	34
13.2	Výsledky uchazečů o vzdělávání na středních školách: oborový a regionální pohled	35
13.3	Relace MZ 2020 a JPZ 2016	39
13.3.1	Český jazyk a literatura	40
13.3.2	Matematika	42
14	Přílohy	45
	Příloha 1 – Seznam zkratk	45

1 ÚVOD

Na základě výstupů z pokusného ověřování organizace přijímacího řízení do oborů vzdělání s maturitní zkouškou s využitím povinné přijímací zkoušky ve školním roce 2014/2015 připravilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) návrh na úpravu zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Předmětem návrhu bylo zavedení jednotné přijímací zkoušky (JPZ) do oborů s maturitní zkouškou, úpravy se týkaly znění § 60–64 školského zákona. Pozměněný návrh byl na jaře 2016 schválen Parlamentem České republiky. Dne 8. 6. 2016 byl ve Sbírce zákonů ČR uveřejněn zákon č. 178/2016 Sb., kterým se měnily výše uvedené paragrafy zákona č. 561/2004 Sb. Na podzim 2016 MŠMT vydalo vyhlášku č. 353/2016 Sb., která specifikovala organizaci a zajištění JPZ na jednotlivých školách a stanovovala pravidla pro podání přihlášky, konání zkoušky i přijetí žáků na základě výsledků.

Realizací JPZ bylo na základě legislativních předpisů pověřeno Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání (CZVV/Centrum), které v této souvislosti připravilo dva dokumenty: *Specifikace požadavků pro jednotnou přijímací zkoušku v přijímacím řízení na střední školy v oborech vzdělání s maturitní zkouškou – český jazyk a literatura* a *Specifikace požadavků pro jednotnou přijímací zkoušku v přijímacím řízení na střední školy v oborech vzdělání s maturitní zkouškou – matematika*. V těchto dokumentech byly definovány požadavky na vědomosti a dovednosti, které mohou být ověřovány v rámci jednotné přijímací zkoušky na osmiletá gymnázia, šestiletá gymnázia nebo čtyřleté obory ukončované maturitní zkouškou a obory nástavbového studia. Po připomínkovém řízení, jehož se účastnili např. odborníci z Národního ústavu pro vzdělávání (NÚV), z České školní inspekce (ČŠI) nebo z různých asociací středních škol, byla finální verze obou dokumentů zveřejněna na stránkách www.cermat.cz. Veškeré aktuální informace včetně zásadních dokumentů jsou dostupné na webových stránkách Centra, konkrétně na prijimacky.cermat.cz.

V roce 2020 nastala zcela mimořádná situace – v souvislosti s rozšířením onemocnění COVID-19 Ministerstvo zdravotnictví zakázalo s účinností od 11. 3. 2020 osobní přítomnost žáků a studentů na základních, středních a vyšších odborných školách a ve školských zařízeních. Po uzavření škol se žáci a studenti začali vzdělávat distančně. Od 11. května byla v omezeném režimu umožněna žákům 9. ročníku osobní přítomnost ve školách, a to výhradně za účelem přípravy na přijímací zkoušky na střední školy, od 25. května byla obnovena prezenční výuka ve školách i pro žáky 1. stupně základních škol (ZŠ).

V souvislosti s přijetím výše uvedených opatření byl s účinností od 27. 3. 2020 přijat [zákon č. 135/2020 Sb.](http://www.zbhl.cz/135/2020/Sb), o zvláštních pravidlech pro přijímání k některým druhům vzdělávání a k jejich ukončování ve školním roce 2019/2020. K tomuto zákonu, jenž zásadním způsobem upravil podmínky pro konání jednotné přijímací zkoušky v roce 2020, MŠMT připravilo s účinností od 7. 5. 2020 prováděcí vyhlášku č. 232/2020 Sb., o přijímacím řízení, maturitní zkoušce a závěrečné zkoušce ve školním roce 2019/2020. Vyhláškou č. 233/2020 Sb., o některých zvláštních pravidlech pro vzdělávání v souvislosti s mimořádnými opatřeními při epidemii koronaviru SARS CoV-2, pak bylo stanoveno, že v rámci přijímacího řízení v roce 2020 nelze zohledňovat hodnocení na vysvědčení za 2. pololetí školního roku 2019/2020.

Legislativními úpravami byl pro rok 2019/2020 snížen počet pokusů pro konání JPZ: z původních dvou pokusů zůstal jeden. Pro žáky, kteří se nemohli dostavit k řádnému termínu, byl připraven termín náhradní. Zároveň byla (oproti JPZ realizovaným v letech 2017–2019) navýšena časová dotace pro konání zkoušky: o 10 minut u zkoušky z českého jazyka a literatury (ČJL) a o 15 minut u zkoušky z matematiky (M).

2 MODEL JEDNOTNÉ PŘIJÍMACÍ ZKOUŠKY 2020

V důsledku přijetí mimořádných opatření ve školství probíhala jednotná přijímací zkouška v roce 2020 za zcela specifických podmínek – zatímco přihlašování ke zkoušce a prvotní příprava realizace zkoušky se od předchozích let zásadně nelišily, samotné konání zkoušky již bylo výrazně ovlivněno epidemiologickou situací v ČR, přijetím mimořádných opatření ve školství a legislativními úpravami vycházejícími ze zákona č. 135/2020 Sb.

Jednotná přijímací zkouška byla stejně jako v předchozích letech i ve školním roce 2019/2020 povinnou součástí prvního kola přijímacího řízení do oborů středního vzdělání ukončovaných maturitní zkouškou. Z povinnosti konat JPZ byly vyňaty pouze obory vzdělání, u nichž je součástí přijímacího řízení podle rámcového vzdělávacího programu také talentová zkouška (s výjimkou oboru *Gymnázium se sportovní přípravou*).

Stejně jako v minulých letech i letos měli uchazeči možnost podat přihlášku maximálně na dvě střední školy (nebo na dva obory vzdělání, případně odborná zaměření podle školního vzdělávacího programu v rámci jedné školy). Výjimkou byli stejně jako v minulých letech uchazeči o vzdělávání na obor *Gymnázium se sportovní přípravou*, kteří si mohli podat dvě přihlášky na tento obor a další dvě přihlášky do „standardních“ oborů středních škol. Na základě ustanovení § 6 zákona č. 135/2020 Sb. bylo v roce 2020 všem uchazečům umožněno konat JPZ v řádném termínu pouze jednou, a to na škole uvedené na přihlášce v prvním pořadí. Pokud se žák nemohl dostavit ke zkoušce v řádném termínu a omluvil se řediteli školy do 3 pracovních dnů od termínu konání zkoušky, mohl konat JPZ v náhradním termínu.

Uchazeči skládali JPZ formou didaktického testu ze dvou předmětů (český jazyk a literatura, matematika), přičemž testy byly připraveny ve třech variantách: pro čtyřleté obory a obory nástavbového studia, pro šestiletá gymnázia a pro osmiletá gymnázia. Obsah testů vycházel z platných pedagogických dokumentů, tj. z příslušných vzdělávacích oblastí Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (RVP ZV), a to v souladu s níže deklarovanými zásadami:

1. Testy pro uchazeče z 9. ročníku ZŠ (čtyřleté obory vzdělání na středních školách) a pro uchazeče o obory nástavbového studia vycházely z celého rozsahu RVP ZV.
2. Testy pro uchazeče z 5. ročníku ZŠ (osmiletá gymnázia) vycházely z rozsahu učiva RVP ZV na 1. stupni základní školy.
3. Testy pro uchazeče ze 7. ročníku ZŠ (šestiletá gymnázia) vycházely z přiměřeného rozsahu učiva ze vzdělávacího obsahu vymezeného v bodě 1.

Termíny konání didaktických testů jednotné přijímací zkoušky

Vzhledem k epidemiologické situaci na jaře 2020 byl termín konání JPZ stanoven na základě ustanovení § 2 odst. 2 zákona č. 135/2020 Sb., došlo tedy k posunu řádného termínu JPZ: čtyřleté obory vzdělání a obory nástavbového studia konaly zkoušku 8. června, obory víceletých gymnázií konaly zkoušku 9. června. Společný náhradní termín pro všechny obory vzdělání se uskutečnil 23. června.

OBORY STŘEDNÍCH ŠKOL	ŘÁDNÝ TERMÍN	NÁHRADNÍ TERMÍN
čtyřleté obory a nástavby	8. 6. 2020	23. 6. 2020
šestiletá a osmiletá gymnázia	9. 6. 2020	23. 6. 2020

Zkušební dokumentace pro řádný termín JPZ byla vytištěna v CZVV a distribuována přímo do středních škol, v nichž se zkoušky konaly, tedy do škol, které uchazeči uvedli v přihlášce na prvním místě. Pro každého uchazeče byl vytištěn jeden testový sešit a jeden personalizovaný záznamový arch, a to pro každou zkoušku, kterou uchazeč konal. Zkušební dokumentace byla kompletována a balena samostatně pro příslušné učebny, do kterých byli uchazeči předem zařazeni při procesu přihlašování.

V případě uchazečů, kteří na přihlášce neuvedli v prvním pořadí žádnou školu nebo zde uvedli obor vzdělání, pro nějž JPZ není povinnou součástí 1. kola přijímacího řízení, byla zkušební dokumentace zajištěna alternativním způsobem prostřednictvím informačního systému Centra (IS CERTIS) a datových a digitalizačních terminálů (DDT) a vytištěna přímo na školách, v nichž uchazeči zkoušku konali.

Pro náhradní termín byla zkušební dokumentace pro jednotlivé uchazeče zpřístupněna v digitální podobě v IS CERTIS a na DDT, střední školy pak příslušné dokumenty pro uchazeče přihlášené k náhradnímu termínu vytiskly samy.

Testování proběhlo metodou tužka a papír. Čistý čas na vykonání didaktických testů byl pro školní rok 2019/2020 prodloužen, a to v případě zkoušky z ČJL o 10 minut (z 60 na 70 minut), v případě zkoušky z matematiky o 15 minut (ze 70 na 85 minut). Uchazečům se speciálními vzdělávacími potřebami ředitelé středních škol upravili podmínky pro konání zkoušky v souladu s platným doporučením školského poradenského zařízení (ŠPZ).

Výsledky JPZ konané v řádném termínu předalo CZVV ředitelům středních škol ve zkrácené lhůtě 7 kalendářních dnů po dni konání řádného termínu (tj. 15. června pro čtyřleté obory vzdělání a obory nástavbového studia a 16. června pro víceletá gymnázia). Tato lhůta byla za účelem zrychlení přijímacího řízení stanovena zákonem č. 135/2020 Sb.

Ředitelé škol do 8 kalendářních dnů od konání řádného termínu zkoušky (tj. do 16. června pro čtyřleté obory vzdělání a obory nástavbového studia a do 17. června pro víceletá gymnázia) zveřejnili kritéria hodnocení přijímacího řízení a zejména pořadí uchazečů podle výsledku v přijímacím řízení.

Výsledky JPZ konané v náhradním termínu byly pro všechny typy oborů předány ředitelům škol ve zkrácené lhůtě 3 kalendářních dnů od konání zkoušky, tedy do 26. června. Ředitelé škol ukončili hodnocení přijímacího řízení nejpozději do konce následujícího pracovního dne, tedy do 27. června.

3 HARMONOGRAM – NEJDŮLEŽITĚJŠÍ TERMÍNY

Jednotná přijímací zkouška 2020 byla realizována podle harmonogramu uvedeného v následující tabulce:

ÚKOL	TERMÍN
Informační semináře v rámci KOSS MZ pro management	23. 10. – 6. 12. 2019
Zveřejnění informací o JPZ 2020 na webu CZVV	31. 10. 2020
Vyhlášení původního jednotného zkušebního schématu (JZS) MŠMT	15. 1. 2020
Poskytnutí ilustračních testů školám	13.–15. 1. 2020
Zveřejnění ilustračních testů na webu CZVV	7. 2. 2020
Poskytnutí metodického pokynu k přihlašování školám	11. 2. 2020
Vydání informačního materiálu k vyplňování přihlášek	21. 2. 2020
Předání údajů z přihlášek uchazečů Centru – řádný termín	10. 3. 2020
Tisk zkušební dokumentace – řádný termín	11. 3. – 22. 4. 2020
Aktualizace informací o JPZ 2020 na webu CZVV v souvislosti s mimořádnými opatřeními ve školství	17. 3. – 31. 5. 2020
Zveřejnění průvodců řešením didaktických testů	9. 4. – 31. 5. 2020
Vyhlášení nového JZS MŠMT	12. 5. 2020
Distribuce ZD do zkušebních míst – řádný termín	1.–5. 6. 2020
Konání řádného termínu JPZ	8.–9. 6. 2020
řádný termín – čtyřleté obory	8. 6. 2020
řádný termín – víceletá gymnázia	9. 6. 2020
Hodnocení a předání výsledků školám – řádný termín	8.–16. 6. 2020
Hodnocení úloh didaktických testů	8.–14. 6. 2020
Ex post validační komise	14. 6. 2020
Zpřístupnění výsledků z řádného termínu školám – čtyřleté obory	15. 6. 2020
Zpřístupnění výsledků z řádného termínu školám – víceletá gymnázia	16. 6. 2020
Konání náhradního termínu JPZ – všechny obory	23. 6. 2020
Hodnocení a předání výsledků školám – náhradní termín	23.–26. 6. 2020
Hodnocení úloh didaktických testů	23.–24. 6. 2020
Ex post validační komise	26. 6. 2020
Zpřístupnění výsledků z náhradního termínu školám	26. 6. 2020
Zveřejnění signálních výsledků	3. 7. 2020
Předání krajských zpráv s výsledky jednotlivým OŠ KÚ	27. 8. 2020
Předání školních zpráv se souhrnnými výsledky středním školám	27. 8. 2020
Předání školních zpráv se souhrnnými výsledky základním školám	27. 8. 2020
Předání krajských zpráv s výsledky jednotlivým OŠ KÚ – podrobnější členění	29. 9. 2020
Předání školních zpráv s výsledky základním školám – podrobnější členění	29. 9. 2020
Předání školních zpráv s výsledky středním školám – podrobnější členění	8. 10. 2020

4 ÚPRAVY IS CERTIS

Na základě zkušeností z JPZ realizovaných v letech 2017–2019 byly některé části informačního systému optimalizovány, aby poskytly vyšší uživatelský komfort. Nad rámec standardních úprav musely být do systému také doplněny funkcionality související se změnami stanovenými speciálním zákonem č. 135/2020 Sb., o zvláštních pravidlech pro přijímání k některým druhům vzdělávání a k jejich ukončování ve školním roce 2019/2020, zejména pak se změnami týkajícími se snížení počtu pokusů konání JPZ. Nad rámec zákonem daných změn byly uživatelům nabídnuty také podpůrné funkcionality, např. možnost hromadně zadat e-mailové adresy uchazečů a jejich zákonných zástupců pro zrychlení komunikace mezi nimi a školou, možnost vygenerovat ze systému pozvánku s rozdílně stanoveným časem příchodu do školy (kvůli omezení kontaktu) pro jednotlivé skupiny uchazečů.

5 PŘÍPRAVA TESTOVÉ DOKUMENTACE

Obsah didaktických testů pro oba předměty je definován v dokumentech¹ *Specifikace požadavků pro jednotnou přijímací zkoušku v přijímacím řízení na střední školy v oborech vzdělání s maturitní zkouškou – český jazyk a literatura* a *Specifikace požadavků pro jednotnou přijímací zkoušku v přijímacím řízení na střední školy v oborech vzdělání s maturitní zkouškou – matematika*. Oba dokumenty vycházejí z RVP ZV. Obsah didaktických testů respektuje také *Doporučené učební osnovy předmětů ČJL, AJ a M pro základní školu (MŠMT, 2011)*. Pro řádný a náhradní termín přijímacího řízení bylo vždy třeba připravit testovou sadu pro uchazeče o osmiletá gymnázia, šestiletá gymnázia a čtyřleté obory vzdělání s maturitní zkouškou, tj. 6 testových sešitů pro každý z předmětů. Pro čtyřleté obory vzdělání s maturitní zkouškou byly navíc připraveny 2 speciální testové sešity z českého jazyka pro uchazeče zařazené do skupiny SP.

V souvislosti s mimořádnou situací byl oproti předchozím ročníkům navýšen časový limit pro řešení didaktického testu z českého jazyka a literatury o 10 minut a pro didaktický test z matematiky o 15 minut.

5.1 ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Didaktický test pro uchazeče o **čtyřleté obory a obory nástavbového studia** je s ohledem na cílovou skupinu koncipován jinak než testy pro osmiletá a šestiletá gymnázia. Vzhledem k tomu, že tento test je určen všem uchazečům o čtyřleté vzdělávání na středních školách zakončené maturitní zkouškou a všem uchazečům o obory nástavbového studia, tedy bez odlišení jednotlivých oborů vzdělání, musí většina úloh ověřovat osvojení zcela základního učiva a pouze menší část úloh může mít charakter rozlišující. U testů pro uchazeče o **vzdělávání na víceletých gymnáziích** je princip konstrukce testu zcela opačný. V případě těchto testů totiž není cílem ověřit, zda uchazeči zvládají učivo na úrovni průměrného žáka 5., resp. 7. ročníku, ale umožnit ředitelům škol vybrat z uchazečů ty, kteří jsou v dané populaci nadprůměrní a u nichž lze tedy předpokládat, že náročné studium na víceletém gymnáziu zvládnou. Proto tyto testy obsahují ve větší míře úlohy, při jejichž řešení je nutné provést více myšlenkových operací či propojit různé oblasti učiva, vyskytují se v nich také výchozí texty náročnější na porozumění.

Úlohy v didaktických testech z českého jazyka a literatury pro všechny obory jsou převážně zaměřeny na práci s textem, podstatné je zejména porozumění textu.

5.1.1 SPECIFIKACE TESTU PRO OSMILETÁ GYMNÁZIA

Počet úloh: 28, z toho 6 otevřených a 22 uzavřených

Počet bodů: 50

Časový limit: 70 minut

Typy úloh a jejich zastoupení v testu²

- 6 otevřených úloh (32 %)
- 14 úloh multiple-choice s výběrem ze 4 alternativ (28 %)

¹ <https://priimacky.ceremat.cz/menu/specifikace-pozadavku-k-jpz>

² Podíl bodů v %, které je možné za vyřešení těchto úloh získat.

- 5 svazků dichotomických úloh (20 %)
- 2 přiřazovací úlohy (14 %)
- 1 uspořádací úloha (6 %)

Obsah testu – viz *Specifikace požadavků pro jednotnou přijímací zkoušku v přijímacím řízení na střední školy v oborech vzdělání s maturitní zkouškou – český jazyk a literatura – část A1*. Náhodný skór testu je 15,4 %.³

5.1.2 SPECIFIKACE TESTU PRO ŠESTILETÁ GYMNÁZIA

Počet úloh: 28, z toho 6 otevřených a 22 uzavřených

Počet bodů: 50

Časový limit: 70 minut

Typy úloh a jejich zastoupení v testu

- 6 otevřených úloh (32 %)
- 14 úloh multiple-choice s výběrem ze 4 alternativ (28 %)
- 5 svazků dichotomických úloh (20 %)
- 2 přiřazovací úlohy (14 %)
- 1 uspořádací úloha (6 %)

Obsah testu – viz *Specifikace požadavků pro jednotnou přijímací zkoušku v přijímacím řízení na střední školy v oborech vzdělání s maturitní zkouškou – český jazyk a literatura – část A2*. Náhodný skór testu je 15,4 %.

5.1.3 SPECIFIKACE TESTU PRO ČTYŘLETÉ OBORY VZDĚLÁNÍ A OBORY NÁSTAVBOVÉHO STUDIA S MATURITNÍ ZKOUŠKOU

Počet úloh: 30, z toho 6 otevřených a 24 uzavřených

Počet bodů: 50

Časový limit: 70 minut

Typy úloh a jejich zastoupení v testu

- 6 otevřených úloh (30 %)
- 17 úloh multiple-choice s výběrem ze 4 alternativ (34 %)
- 4 svazky dichotomických úloh (16 %)
- 2 přiřazovací úlohy (14 %)
- 1 uspořádací úloha (6 %)

Obsah testu – viz *Specifikace požadavků pro jednotnou přijímací zkoušku v přijímacím řízení na střední školy v oborech vzdělání s maturitní zkouškou – český jazyk a literatura – část A3*. Náhodný skór testu je 15,8 %.

³ Náhodný skór testu je počet bodů (vyjádřený v % z max. počtu bodů), který lze v průměru získat za test pouze prostým hádáním (tedy s nulovou znalostí).

5.2 MATEMATIKA

Didaktický test pro uchazeče o studium na **čtyřletých oborech** vzdělání s maturitní zkouškou a na oborech **nástavbového studia** je zaměřen na úlohy využívající osvojení znalostí a dovedností převážně v základní a standardní úrovni obtížnosti. Okrajově jsou zastoupeny nadstandardní úlohy. Test není určen výhradně zájemcům o gymnázia, ale díky dostatečnému počtu úloh v základní úrovni obtížnosti (tzv. úlohy pro minimálního žáka) je použitelný pro přijímací zkoušky do všech oborů ukončených maturitní zkouškou. Testy pro víceletá gymnázia se svou konstrukcí od testů pro čtyřleté obory liší – jejich cílem není ověřit, zda uchazeči zvládají učivo na úrovni průměrného žáka 5., resp. 7. ročníku, ale umožnit ředitelům škol vybrat z uchazečů ty, kteří jsou v dané populaci nadprůměrní a u nichž lze tedy předpokládat, že náročné studium na víceletém gymnáziu zvládnou. Test pro uchazeče o **osmiletá gymnázia** obsahuje tedy úlohy využívající osvojení znalostí a dovedností zejména v standardní úrovni obtížnosti, jisté zastoupení mají i nadstandardní úlohy a úlohy v základní úrovni obtížnosti. Test je určen výhradně zájemcům o gymnázia. Test pro uchazeče o **šestiletá gymnázia** obsahuje úlohy využívající osvojení znalostí a dovedností převážně ve standardní úrovni obtížnosti. Jsou v něm zastoupeny i úlohy v základní úrovni obtížnosti a nadstandardní úlohy. Test je určen výhradně zájemcům o gymnázia.

Úlohy v didaktických testech z matematiky pro všechny obory předpokládají matematickou gramotnost⁴ žáka.

5.2.1 SPECIFIKACE TESTU PRO OSMILETÁ GYMNÁZIA

Počet úloh: 14

Počet bodů: 50

Časový limit: 85 minut

Typy úloh a jejich zastoupení v testu⁵

- 8 otevřených úloh (66 %)
- 1 svazek dichotomických úloh (8 %)
- 4 úlohy multiple-choice s výběrem z 5 alternativ (16 %)
- 1 svazek přiřazovacích úloh (10 %)

Mezi otevřenými úlohami je 1 geometrická konstrukční úloha za 6 bodů (tj. 12 % bodů v testu) a zbývajících 7 je úzce otevřených celkem za 27 bodů (tj. 54 % bodů).

⁴ Matematická gramotnost je schopnost jedince formulovat, používat a interpretovat matematiku v různých kontextech. Zahrnuje matematické myšlení, používání matematických pojmů, postupů, faktů a nástrojů k popisu, vysvětlování a předpovídání jevů.

(https://www.csicr.cz/Csicr/media/Prilohy/PDF_el._publikace/Mezin%3a1rodn%3ad%20c5a1et%5c99en%3ad/PISA_2012_hlavni_ziisten_matgr.pdf)

⁵ Podíl bodů v %, které je možné za vyřešení těchto úloh získat.

Obsah testu – viz *Specifikace požadavků pro jednotnou přijímací zkoušku v přijímacím řízení na střední školy v oborech vzdělání s maturitní zkouškou – matematika – část A1*. Náhodný skór testu je 7,4 %.⁶

5.2.2 SPECIFIKACE TESTU PRO ŠESTILETÁ GYMNÁZIA

Počet úloh: 16

Počet bodů: 50

Časový limit: 85 minut

Typy úloh a jejich zastoupení v testu

- 10 otevřených úloh (64 %)
- 1 svazek dichotomických úloh (8 %)
- 4 úlohy multiple-choice s výběrem z 5 alternativ (16 %)
- 1 svazek přiřazovacích úloh (12 %)

Mezi otevřenými úlohami jsou 3 tzv. široce otevřené úlohy, u nichž se hodnotí nejen výsledek řešení (odpověď), ale i postup řešení. Do testu jsou zařazeny i 2 geometrické konstrukční úlohy, za které je možné získat celkem 6 bodů (12 % bodů v testu).

Obsah testu – viz *Specifikace požadavků pro jednotnou přijímací zkoušku v přijímacím řízení na střední školy v oborech vzdělání s maturitní zkouškou – matematika – část A2*.

Náhodný skór testu je 7,7 %.

5.2.3 SPECIFIKACE TESTU PRO ČTYŘLETÉ OBORY VZDĚLÁNÍ A OBORY NÁSTAVBOVÉHO STUDIA S MATURITNÍ ZKOUŠKOU

Počet úloh: 16

Počet bodů: 50

Časový limit: 85 minut

Typy úloh a jejich zastoupení v testu

- 11 otevřených úloh (68 %)
- 1 svazek dichotomických úloh (8 %)
- 3 úlohy multiple-choice s výběrem z 5 alternativ (12 %)
- 1 svazek přiřazovacích úloh (12 %)

Mezi otevřenými úlohami jsou 3 tzv. široce otevřené úlohy, u nichž se hodnotí nejen výsledek řešení (odpověď), ale i postup řešení. Do testu jsou zařazeny i 2 geometrické konstrukční úlohy, za které je možné získat celkem 5 bodů (10 % bodů v testu).

⁶ Náhodný skór testu je počet bodů (vyjádřený v % z max. počtu bodů), který lze v průměru získat za test pouze prostým hádáním (tedy s nulovou znalostí).

Obsah testu – viz *Specifikace požadavků pro jednotnou přijímací zkoušku v přijímacím řízení na střední školy v oborech vzdělání s maturitní zkouškou – matematika – část A3*. Náhodný skór testu je 6,9 %.

5.3 ÚPRAVA PODMÍNEK UCHAZEČŮM SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Uzpůsobení podmínek pro JPZ vychází z § 13 vyhlášky č. 353/2016 Sb. Uchazeči se speciálními vzdělávacími potřebami byli nejprve rozděleni do kategorií ZP_A, ZP_B, SP, O a v rámci těchto kategorií dále podle délky navýšení časového limitu pro zkoušku (o 25 %, 50 %, 75 %, 100 %). Počty přihlášených uchazečů v jednotlivých kategoriích jsou uvedeny v následující tabulce. Počty uvedené pro náhradní termín „C“ se týkají uchazečů, kteří nekonali zkoušku v řádném termínu, byli omluveni, a měli tedy nárok na konání zkoušky v náhradním termínu.

Počty přihlášených uchazečů v rámci jednotlivých kategorií v JPZ⁷

KATEGORIE	C4-A	C4-C	C6-A	C6-C	C8-A	C8-C
O-100	92	1	2	-	2	-
O-25	4 160	29	121	1	436	4
O-50	495	6	14	1	43	-
O-75	62	-	2	-	3	-
SP-100	13	1	-	-	-	-
ZP_A-100	15	-	3	-	-	-
ZP_A-75	13	-	-	-	6	-
ZP_B-100	11	1	-	-	2	-
ZP_B-75	1	-	-	-	2	-
ZP_BR-100	6	-	-	-	-	-
KATEGORIE	M4-A	M4-C	M6-A	M6-C	M8-A	M8-C
O-100	95	3	2	-	2	-
O-25	4 165	35	121	1	437	4
O-50	500	6	14	1	43	-
O-75	62	-	2	-	3	-
SP-100	14	1	-	-	-	-
ZP_A-100	15	-	3	-	-	-
ZP_A-75	13	-	-	-	6	-
ZP_B-100	11	1	-	-	2	-
ZP_B-75	1	-	-	-	2	-
ZP_BR-100	6	-	-	-	-	-

ZP_A – uchazeči se zrakovým postižením, kteří jsou schopni rýsovat a číst zvětšené obrázky

ZP_B – uchazeči se zrakovým postižením, pro které je čtení složitějších obrázků a rýsování smyslově nedostupné

ZP_BR – uchazeči se zrakovým postižením, kteří upřednostňují pro čtení a psaní Braillovo písmo

SP – uchazeči se sluchovým postižením, jejichž prvním jazykem je český znakový jazyk

O – ostatní uchazeči se SVP

Na základě zpracování přihlášek byly vytvořeny vzory upravené zkušební dokumentace a připraveny otevřené formáty modifikovaných testových sešitů, které byly v den zkoušky distribuovány datovým

⁷ Řádný termín: C8-A, M8-A – osmiletá gymnázia, C6-A, M6-A – šestiletá gymnázia, C4-A, M4-A – čtyřleté obory.

Náhradní termín: C8-C, M8-C – osmiletá gymnázia, C6-C, M6-C – šestiletá gymnázia, C4-C, M4-C – čtyřleté obory.

digitalizačním terminálem a informačním systémem CERTIS (IS CERTIS) na jednotlivé školy dle požadavků z přihlášek. Úpravy testové dokumentace (zvětšení písma pro žáky ZP_A a ZP_B) byly v kompetenci ředitele příslušné střední školy. Centrum zajistilo výrobu zkušební dokumentace pro uchazeče zařazené do ZP_BR a SP. Tato zkušební dokumentace byla dodána středním školám v rámci distribuce.

6 PŘIHLAŠOVÁNÍ – TERMÍNY, POČTY, PÁROVÁNÍ

6.1 PŘIHLAŠOVÁNÍ UCHAZEČŮ A TERMÍNY ZKOUŠEK

Školy obdržely metodické pokyny týkající se přihlašování k JPZ dne 11. února 2020, samotné přihlašování k jednotné přijímací zkoušce proběhlo ve standardním termínu, tedy od 17. února do 10. března.

Uchazeči o studium podávali vyplněné přihlášky středním školám k datu 2. března 2020, přičemž hlásil-li se uchazeč na dvě střední školy, podal stejnou přihlášku se stejným pořadím škol ředitelům obou těchto škol.

Fáze přihlašování probíhala v souladu s ustanoveními školského zákona, tzn. že každý uchazeč může konat JPZ ve dvou termínech, přičemž se mu započítává pouze lepší výsledek z každého testu. Místo konání JPZ je určeno termínem zkoušek – v 1. termínu koná uchazeč zkoušky na škole uvedené na přihlášce v 1. pořadí, ve 2. termínu pak na škole uvedené v 2. pořadí. Pokud uchazeč současně podá přihlášku na obor Gymnázium se sportovní přípravou, koná zkoušky v příslušném termínu na této škole. Pokud si uchazeč podá pouze jednu přihlášku na SŠ, koná JPZ pouze jednou. Stejně je tomu za situace, kdy uchazeč podá přihlášku na obor, pro který není JPZ určena jako součást přijímacího řízení.

Na základě dalšího vývoje situace v ČR (podrobněji viz kapitoly 1 a 2) a na základě zákona č. 135/2020 Sb. však došlo ke změně: každý uchazeč mohl JPZ konat pouze jednou, a to na škole uvedené na přihlášce v prvním pořadí. Vzhledem k minimálnímu času pro zásadnější úpravu informačního systému se přistoupilo k následujícímu opatření: uchazečům, kteří byli původně ke konání JPZ přihlášení pouze pro druhý termín, byl změněn příznak termínu z 2. na 1., čímž byli přihlášení ke konání testů. Toto opatření se týkalo celkem 1 270 uchazečů, kteří se hlásili na 538 škol.

Důležité termíny spojené s přihlašováním uchazečů k řádným termínům JPZ

17. 2. 2020	Zpřístupnění přihlašovací aplikace pro projekt <i>Přijímačky 2020</i> ředitelům škol
2. 3. 2020	Poslední možný termín, kdy mohli uchazeči odevzdat řediteli školy přihlášku
10. 3. 2020	Ukončení přihlašování pro školy

Počet přihlášených škol v roce 2020 dle krajů

KRAJ	POČET PŘIHLÁŠENÝCH ŠKOL
Hlavní město Praha	160
Jihočeský	72
Jihomoravský	102
Karlovarský	28
Kraj Vysočina	51
Královéhradecký	56
Liberecký	40
Moravskoslezský	116
Olomoucký	72
Pardubický	61
Plzeňský	45
Středočeský	116
Ústecký	75
Zlínský	58
Celkem	1 052

Počet podaných a spárovaných přihlášek

OBORY	POČET PŘIHLÁŠEK	SPÁROVÁNO (UCHAZEČ PODAL DVĚ A VÍCE PŘIHLÁŠEK)	NESPÁROVÁNO (UCHAZEČ PODAL JEDNU PŘIHLÁŠKU)
4leté a nástavby	127 313	115 667	11 646
6leté	9 854	8 574	1 280
8leté	34 442	30 276	4 166
Celkem	171 609	154 517	17 092

Počet přihlášek k JPZ 2020 po krajích (kraj sídla střední školy)

KRAJ	4LETÉ OBORY A NÁSTAVBY		6LETÉ OBORY		8LETÉ OBORY	
	POČET PODANÝCH PŘIHLÁŠEK	POČET PŘIHLÁŠENÝCH UCHAZEČŮ	POČET PODANÝCH PŘIHLÁŠEK	POČET PŘIHLÁŠENÝCH UCHAZEČŮ	POČET PODANÝCH PŘIHLÁŠEK	POČET PŘIHLÁŠENÝCH UCHAZEČŮ
Hlavní město Praha	22 051	11 745	4 405	2 282	9 307	4 756
Jihočeský	7 609	4 147	470	257	1 750	996
Jihomoravský	14 211	7 671	1 884	1 020	4 310	2 366
Karlovarský	2 552	1 423	39	36	839	486
Kraj Vysočina	5 893	3 217	144	130	1 193	746
Královéhradecký	6 808	3 596	795	483	1 444	910
Liberecký	4 769	2 622	58	55	1 022	616
Moravskoslezský	14 188	7 605	693	416	2 311	1 350
Olomoucký	7 574	4 150	584	347	1 925	1 086
Pardubický	6 946	3 851	-	-	1 392	797
Plzeňský	6 575	3 608	517	313	1 744	975
Středočeský	10 712	5 775	55	53	4 455	2 494
Ústecký	9 103	5 009	73	73	1 603	1 014
Zlínský	8 322	4 649	137	99	1 147	707
Celkem	127 313	69 068	9 854	5 564	34 442	19 299

6.2 NÁHRADNÍ TERMÍN JPZ

Náhradní termíny JPZ byly původně stanoveny pro všechny obory (čtyřleté obory, nástavbové studium i víceletá gymnázia) na 13. května za 1. řádný termín a na 14. května za 2. řádný termín. Po změně jednotného zkušebního schématu se náhradní termín konal 23. června.

Uchazeče, kterým byla uznána omluva z řádného termínu, přihlásil k náhradnímu termínu ředitel školy. Školy měly tuto informaci zanést v souladu s metodickým pokynem do IS CERTIS nejpozději do 17. června. K náhradnímu termínu byli přihlášení také všichni uchazeči, jichž se dotkl organizační incident ve smyslu nedodržení časového limitu pro konání zkoušky (blíže viz kapitola 8.1).

Počet přihlášek k náhradnímu termínu JPZ 2020 po krajích (kraj sídla střední školy)

KRAJ	4LETÉ OBORY A NÁSTAVBY	6LETÉ OBORY	8LETÉ OBORY
Hlavní město Praha	208	17	21
Jihočeský	36	-	8
Jihomoravský	56	6	13
Karlovarský	8	-	4
Kraj Vysočina	24	1	30
Královéhradecký	98	3	24
Liberecký	63	-	3
Moravskoslezský	110	2	26
Olomoucký	51	1	5
Pardubický	29	-	5
Plzeňský	32	27	20
Středočeský	68	1	31
Ústecký	33	-	4
Zlínský	18	-	-
Celkem	834	58	194

7 VÝROBA A DISTRIBUCE ZKUŠEBNÍ DOKUMENTACE JPZ

7.1 VÝROBA ZKUŠEBNÍ DOKUMENTACE JPZ

Výroba zkušební dokumentace JPZ proběhla v tiskovém produkčním a kompletačním centru CZVV (dále jen TPKC) v období 11. 3.–9. 4. a dotisky/retisky se vyráběly ve dnech 16. 4. a 22. 4. Vzhledem k tomu, že v době tisku ještě nebyly schváleny legislativní změny, které následně upravily termíny konání zkoušek a stanovily pouze jeden řádný termín, byla zkušební dokumentace vytištěna pro oba řádné termíny.

Koncept harmonogramu výroby vycházel z limitujících podmínek data ukončení přihlašování k JPZ a nutného termínu zahájení distribuce na střední školy. Na základě analýzy počtu podaných přihlášek bylo zjištěno, že ve školním roce 2019/2020 bude nutné vyrobit 5 182 968 tiskových stran zkušební dokumentace (v roce 2018/2019 se jednalo o 4 885 049 tiskových stran).

TERMÍN KONÁNÍ	POČET PŘIHLÁŠENÝCH UCHAZEČŮ	POČET ZKUŠEBNÍCH MÍST	POČET DISTRIBUČNÍCH BEDEN	POČET TISKOVÝCH STRAN
První zkušební termín	92 661	1 108	1 380	2 853 962
Druhý zkušební termín	78 092	1 090	1 292	2 329 006

Pro úspěšnou realizaci kompletní výroby zkušební dokumentace ve stanovených termínech bylo nezbytné přijmout určitá opatření: výroba probíhala ve dvou desetihodinových směnách, zbylé čtyři hodiny byly vyhrazeny pro údržbu tiskového systému.

Výroba JPZ probíhala i v období nouzového stavu a byla řádně provedena pro oba zkušební termíny podle původního předpokladu konání zkoušek (v souladu se školským zákonem). Zkušební dokumentace pro druhý řádný termín však nakonec do škol distribuována nebyla a následně byla skartována. Vzhledem k posunutí termínu distribuce bylo možné výrobu dokumentace prodloužit, zbyl tedy prostor pro dotisky/retisky (způsobené zejména změnami v přihlašování z důvodu změny počtu termínů zkoušek), a to v rozsahu dvou výrobních dní.

V případě uchazečů, kteří na přihlášce neuvedli v prvním pořadí žádnou školu nebo uvedli obor vzdělání, pro který JPZ není povinnou součástí 1. kola přijímacího řízení, byla zkušební dokumentace zajištěna alternativním způsobem prostřednictvím informačního systému Centra IS CERTIS a datových a digitalizačních terminálů a následně byla vytištěna přímo na školách, v nichž uchazeči zkoušku konali. Aplikace DDT byla upravena za účelem zvýšení uživatelského komfortu a snížení rizika chybovosti při zajišťování zkušební dokumentace přímo na školách.

Část zkušební dokumentace k náhradnímu termínu (konkrétně záznamové archy, prezenční listiny a protokoly o průběhu zkoušky v učebně) byla školám zpřístupněna prostřednictvím DDT 22. června. Testové sešity byly školám zpřístupněny v IS CERTIS a na DDT v den konání náhradního termínu (tj. 23. června) s dvouhodinovým předstihem před začátkem konání příslušného testu.

7.2 DISTRIBUCE ZKUŠEBNÍ DOKUMENTACE JPZ

Distribuce zkušební dokumentace JPZ 2020: počet zkušebních míst (tj. nikoli škol), do nichž byla rozvezena zkušební dokumentace

KRAJ	DATUM DISTRIBUCE				CELKOVÝ POČET ZKUŠEBNÍCH MÍST
	1. 6.	2. 6.	4. 6.	5. 6.	
Hlavní město Praha	-	-	91	75	166
Jihočeský	41	33	-	-	74
Jihomoravský	58	49	-	-	107
Karlovarský	-	-	21	8	29
Kraj Vysočina	27	28	-	-	55
Královéhradecký	47	12	-	-	59
Liberecký	-	-	31	11	42
Moravskoslezský	78	50	-	-	128
Olomoucký	45	28	-	-	73
Pardubický	33	30	-	-	63
Plzeňský	-	-	32	18	50
Středočeský	-	-	65	51	116
Ústecký	-	-	32	53	85
Zlínský	30	31	-	-	61
Celkem	359	261	272	216	1 108

Distribuce do škol, resp. zkušebních míst, byla zajištěna dodavatelským způsobem a proběhla ve dvou subetapách. Na rozdíl od maturitní zkoušky je zkušební dokumentace JPZ distribuována v papírových bednách. Ve dnech 1. a 2. června byl uskutečněn rozvoz do 8 krajů (konkrétně do kraje Jihočeského, Jihomoravského, Královéhradeckého, Moravskoslezského, Olomouckého, Pardubického, Zlínského a do Kraje Vysočina), ve dnech 4. a 5. června se zkušební dokumentace rozvezla do zbývajících 6 krajů (konkrétně do kraje Středočeského, Plzeňského, Ústeckého, Karlovarského, Libereckého a do Hlavního města Prahy).

O termínu distribuce zkušební dokumentace byly školy informovány prostřednictvím IS CERTIS, kde byl uveden přesný čas doručení. Školy potvrdily v IS CERTIS, že se s navrženým časem seznámily. Ředitelé škol měli možnost uvést až 3 pověřené osoby, které budou oprávněny převzít zkušební dokumentaci. Své oprávnění stvrzují pověřené osoby uvedením jednorázového kódu, který je také k dispozici v IS CERTIS. Ředitelům škol a osobám pověřeným převzetím dokumentace je prostřednictvím IS CERTIS zaslána jeden pracovní den před distribucí informační SMS, kde je zopakován termín, čas doručení a ověřovací kód.

8 REALIZACE JPZ NA ŠKOLÁCH

8.1 ŘÁDNÝ TERMÍN JPZ

Testování ve školách probíhalo dle jednotného zkušebního schématu, které bylo zveřejněno všem zúčastněným stranám, tedy školám a uchazečům o přijetí na střední školy. Při tvorbě zkušebního schématu byly zohledněny podněty a připomínky ze strany škol. Nejčastější připomínka se týkala požadavku co nejvíce zkrátit přestávku mezi oběma testy. Proti tomu však stál požadavek na uzpůsobení času konání zkoušky pro uchazeče se SVP na základě doporučení školského poradenského zařízení. Tvorba jednotného zkušebního schématu vycházela z následujících pravidel:

- Uchazeči mají nárok na přestávku mezi jednotlivými testy, a to v délce minimálně 35 minut. (délka přestávky se týká uchazečů se 100% navýšením času).
- Uchazeči s navýšeným časovým limitem konají zkoušku v samostatné učebně.
- Uchazeči s 50%, 75% a 100% navýšením času budou zahajovat druhou zkoušku (tj. zkoušku z českého jazyka a literatury) v daný den vždy o 15, resp. 35, resp. 50 minut později oproti uchazečům bez navýšení časového limitu a uchazečům s 25% navýšením času. Tak byl zkrácen čas mezi zkouškami. Tato úprava JZS, jejímž cílem bylo, aby uchazeči a rodiče nesetrvávali ve škole příliš dlouhou dobu, byla realizována na základě podnětů ředitelů škol.
- Čas zahájení zkoušky v učebně musí odpovídat času, který je stanoven jednotným zkušebním schématem. V mimořádných případech (např. prodloužení úvodní administrace, organizační nebo technické potíže) je možné zahájit zkoušku později, nejdéle však do času před jejím plánovaným ukončením dle JZS a současně tak, aby zkouška byla ukončena před zahájením zkoušky následující. Zkoušku není možné zahájit dříve, než je uvedeno v JZS.

Vyhláškou č. 232/2020 Sb. bylo stanoveno, že test z českého jazyka a literatury trvá nově 70 minut a test z matematiky 85 minut (tzn. o 10, resp. 15 minut déle, než stanovuje vyhláška č. 353/2016 Sb.). Vzhledem k tomu, že vyhláška č. 232/2020 Sb. vyšla 7. května 2020, nebylo z časových důvodů možné přetisknout zkušební dokumentaci a opravit tak původní časové limity (tj. pro český jazyk 60 minut a pro matematiku 70 minut). Původní časový limit na zkoušku byl tak uveden na záznamovém archu uchazeče, na prezenční listině, na protokolu o průběhu zkoušky v učebně a v pokynech pro zadávajícího učitele do učebny. Ředitelé škol byli jak v rámci metodických pokynů, tak i v několika e-mailech upozorněni na tuto nesrovnalost a požádáni, aby tuto informaci předali zadávajícím učitelům, kteří o prodloužení časové dotace na zkoušku měli informovat uchazeče v rámci úvodní administrace. Zároveň byly pro zadávající učitele k dispozici nové, tzn. opravené verze pokynů, které si mohli vzít s sebou do učebny.

Kapacitu učeben si stanovily školy samy, přičemž maximální možná kapacita uchazečů v učebně limitovaná technologií výroby byla 17 uchazečů. Ředitel školy měl možnost v rámci přihlášení přesazovat uchazeče dle svého rozhodnutí. V rámci stanovených epidemiologických opatření nebyla maximální kapacita uchazečů v učebně omezena, přesto mnoho ředitelů škol v zájmu ochrany zdraví uchazečů i pedagogů kapacitu omezilo. Metodické pokyny pro ředitele škol k organizaci zkoušek s touto situací počítaly a poskytly podrobný návod jejího řešení.

Organizaci a průběh JPZ řídili ve školách ředitelé škol nebo jimi pověřené zástupci. Pokud to bylo z organizačních a personálních důvodů možné, měli funkci zadávajícího učitele dle doporučení Centra vykonávat zadavatelé certifikovaní pro maturitní zkoušku v souladu s vyhláškou č. 177/2009 Sb.

Na několika školách byly nahlášeny případy organizačních pochybení ze strany zadávajících učitelů: v některých učebnách nebyla dodržena časová dotace pro konání zkoušky, resp. byl ponechán původní čas na zkoušku bez navýšení platného pro školní rok 2019/2020. Tyto případy vyhodnotilo MŠMT ve spolupráci s Centrem jako organizační incident dle § 8 vyhlášky č. 232/2020 Sb., o přijímacím řízení, maturitní zkoušce a závěrečné zkoušce ve školním roce 2019/2020. Všem dotčeným uchazečům bylo umožněno konat zkoušku v náhradním termínu dne 23. června.

V ojedinělých případech, zejména pokud zkoušky zadávali necertifikovaní zadavatelé, se vyskytly problémy při rozdávání personalizovaných záznamových archů. Docházelo tak k situacím, kdy uchazeči psali do cizího záznamového archu a jejich výsledek by tak nebyl přiřazen ke správnému jménu. Díky Řídícímu a dohledovému centru CZVV (RDC CZVV) byly ve spolupráci se školami tyto nestandardní postupy vyřešeny.

8.2 NÁHRADNÍ TERMÍN JPZ

Testování ve školách proběhlo 23. června dle stejného časového rozvrhu jako v řádném termínu. Pravidla pro aplikaci JZS (zejména s ohledem na uchazeče se SVP) byla stejná jako v řádném termínu.

Vzhledem k malému počtu uchazečů konajících zkoušku v náhradním termínu určili zasedací pořádek v učebnách oblastní manažeři RDC CZVV. Kapacitu učeben si školy volily samy již v rámci přihlašování k řádnému termínu.

Samotné testování proběhlo bez mimořádných opatření a organizačních incidentů. Organizaci a průběh jednotných testů řídili ve školách ředitelé škol nebo jimi pověření zástupci. Funkci zadávajícího učitele vykonávali stejně jako v řádném termínu zadavatelé certifikovaní pro maturitní zkoušku v souladu s vyhláškou č. 177/2009 Sb. V průběhu konání testů a po jejich ukončení nebyly zaznamenány žádné incidenty.

9 ZPRACOVÁNÍ DAT A HODNOCENÍ DIDAKTICKÝCH TESTŮ

9.1 ODESÍLÁNÍ DAT ZE ŠKOLY DO IS CERTIS

Digitalizace zkušební dokumentace proběhla bezprostředně po konání jednotlivých testů. Digitalizaci zajišťoval odpovědný pracovník určený ředitelem školy, který má oprávnění pro práci na datovém digitalizačním terminálu. Zpravidla tuto činnost realizovali vyškolení školní maturitní komisaři.

Při digitalizaci a odesílání dávek se nevyskytly žádné vážnější technické nedostatky, drobné individuální potíže neměly vliv na včasnost zpracování a hodnocení výsledků jednotných testů. Následný proces zpracování dat byl řízen oblastními manažery logistiky.

9.2 HODNOCENÍ UZAVŘENÝCH ÚLOH DIDAKTICKÝCH TESTŮ

Seznam zkoušek konaných v rámci JPZ:

- Matematika pro 5. ročníky, didaktický test
- Matematika pro 7. ročníky, didaktický test
- Matematika pro 9. ročníky, didaktický test
- Český jazyk pro 5. ročníky, didaktický test
- Český jazyk pro 7. ročníky, didaktický test
- Český jazyk pro 9. ročníky, didaktický test
- Český jazyk pro SP, didaktický test

Pro jeden řádný a jeden náhradní termín bylo ve spolupráci s dodavatelem digitalizačních služeb připraveno 9, resp. 8 typů záznamových archů. Každý záznamový arch obsahoval pole pro zápis otevřených i uzavřených úloh.

Hodnocení uzavřených úloh proběhlo automatizovaně v IS CERTIS porovnáním vytěžené odpovědi žáka ze záznamového archu s klíčem správných řešení.

9.3 HODNOCENÍ OTEVŘENÝCH ÚLOH DIDAKTICKÝCH TESTŮ

9.3.1 PŘÍPRAVA NA HODNOCENÍ OTEVŘENÝCH ÚLOH, VÝBĚR A POČET SUPERRATERŮ A RATERŮ

Určující vstupní faktory pro výběr raterů a superraterů a pro stanovení jejich počtu byly celkem dva: čas potřebný k posouzení žákovských řešení otevřených úloh a počet uchazečů, kteří příslušnou zkoušku konali.

Rateři, tedy hodnotitelé otevřených úloh, jsou pedagogové, kteří absolvovali odbornou přípravu na výkon funkce ratera v minimálním rozsahu 5 hodin. Většina z nich měla zkušenosti z ratingu otevřených úloh (OÚ) v rámci předchozích ročníků maturitní zkoušky nebo předchozích ročníků JPZ.

Hodnocení OÚ je v IS CERTIS nastaveno tak, že každý výřez úlohy hodnotí dvojice raterů, přičemž výsledné hodnocení je uloženo jen v případě jejich shody. V IS CERTIS bylo potřebné k jednotlivým úlohám nastavit časové koeficienty (normy počtu ohodnocených výřezů, např. koeficient 0,1 odpovídá deseti ohodnoceným výřezům za 1 minutu) pro oba zkušební předměty a připravit pokyny k hodnocení (tyto pokyny je možné v průběhu hodnocení aktualizovat).

Počty výřezů a přidělené časové koeficienty

PŘEDMĚT	POČET VÝŘEZŮ	ČASOVÉ KOEFICIENTY	STANOVENÝ POČET VÝŘEZŮ K OHODNOCENÍ ZA HODINU
Matematika	1 762 950	0,5–0,03	120–2000
Český jazyk a literatura	817 945	0,5–0,03	120–2000

Do hodnocení OÚ se zapojilo v případě matematiky celkem 378 raterů, v případě českého jazyka a literatury celkem 109 raterů.

9.3.2 HODNOCENÍ OTEVŘENÝCH ÚLOH

Pokud se dvojice raterů neshodla v hodnocení výřezu nebo zápis žákovského řešení byl nečitelný či nejednoznačný, o výsledném hodnocení úlohy rozhodli superrateři. Superrateři byli předmětovi koordinátoři a metodici sekce evaluačních nástrojů CZVV doplnění vybranými zkušenými ratery. Pro zajištění supervize hodnocení bylo v případě matematiky potřeba 13 superraterů a v případě českého jazyka a literatury 5 superraterů.

Počty úloh (včetně podúloh) a počet výřezů v testech

ZKOUŠKA	ŘÁDNÝ TERMÍN		NÁHRADNÍ TERMÍN	
	POČET ÚLOH	POČET VÝŘEZŮ	POČET ÚLOH	POČET VÝŘEZŮ
ČJL 4leté obory	9	591 255	10	3 732
ČJL 6leté obory	11	558 168	9	450
ČJL 8leté obory	9	163 188	9	1 152
M 4leté obory	21	1 382 514	2	8 180
M 4leté obory	15	79 395	14	700
M 4leté obory	16	290 256	15	1 905
Celkem	81	2 564 776	77	16 119

Hodnocení OÚ bylo v rámci řádného termínu zahájeno 8. června a ukončeno 14. června, posouzeno bylo téměř 2,6 milionu výřezů (žákovských odpovědí). V případě náhradního termínu bylo hodnocení OÚ zahájeno 23. června a ukončeno 24. června (vzhledem k nízkému počtu uchazečů stačil na vyhodnocení OÚ kratší čas), posouzeno bylo více než 16 tisíc výřezů.

10 ZPRACOVÁNÍ A PŘEDÁVÁNÍ VÝSLEDKŮ JPZ

V souladu s interními normami CZVV proběhlo zpracování psychometrických parametrů jednotlivých testů. Výsledky analýz byly projednány na zasedání tzv. ex post validačních komisí CZVV: tři členové z pětičlenné komise pro daný předmět vždy pocházejí z řad externistů. Komise konstatovaly, že všechny testy jsou validní a splňují účel, pro něž byly připraveny. Zkušební dokumentace včetně klíčů správných řešení a položkové analýzy byly předány nezávislé odborné komisi MŠMT (NOK), která na základě předložených materiálů dospěla k závěru, že všechny testy i jednotlivé úlohy jsou konstrukčně v pořádku a v souladu s RVP ZV s přihlédnutím k příslušným ročníkům základní školy.

Stanoviska Nezávislé odborné komise MŠMT k testům JPZ 2020

- Všechny úlohy v testech z předmětu matematika a její aplikace a předmětu český jazyk a literatura v řádném a náhradním termínu v jednotlivých variantách podle oborů vzdělání i test jako celek odpovídaly obsahu a formě vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace, respektive Český jazyk a literatura v příslušném Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání ve znění platném ve školním roce 2019/2020 a ve specifikacích.
- Všechny úlohy v testech z předmětu matematika a její aplikace a předmětu český jazyk a literatura v řádném a náhradním termínu v jednotlivých variantách podle oborů vzdělání i test jako celek byly konstrukčně v pořádku. Všechny úlohy byly formulovány jednoznačně, měly jednoznačná správná řešení uvedená v klíči správných řešení. Odpovídaly svou náročností požadavkům kladeným na uchazeče, které jsou v souladu s příslušným Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání podle § 60b odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a se specifikacemi.

Na základě stanovisek ex post validačních komisí CZVV a stanovisek NOK bylo provedeno závěrečné zpracování výsledků a generování výstupních dokumentů. Dne 15. 6. 2020 ráno byly v IS CERTIS ředitelům škol zpřístupněny výsledkové sestavy a výpisy výsledků didaktických testů pro čtyřleté obory vzdělání, den poté pak pro víceletá gymnázia. Vždy týž den v poledne byly v IS CERTIS dostupné tzv. ohodnocené záznamové archy (OZA), tedy záznamové archy obsahující odpovědi uchazečů, identifikaci elektronicky vytěžených odpovědí uzavřených úloh a barevné vyznačení správných odpovědí uzavřených úloh. U otevřených úloh obsahoval OZA hodnotu maximálního možného bodového zisku a bodového hodnocení, které za konkrétní úlohu získal dotýčný žák. Ředitelé škol tedy měli k dispozici podrobné informace o řešení didaktického testu a o hodnocení každého uchazeče, který se přihlásil ke studiu na jejich školu a JPZ konal.

Pro potřeby rozlišení pořadí uchazečů, kteří dosáhli shodného bodového hodnocení v testech a u nichž nedošlo k rozlišení ani na základě kritérií stanovených ředitelem, poskytlo CZVV ředitelům škol výsledkovou sestavu, jejíž součástí byly výsledky otevřených úloh a výsledky v osmi komplexech úloh.

Úlohy v testech z českého jazyka a literatury byly zařazeny do následujících komplexů (skupin):

- A) úlohy ověřující znalost pravidel českého pravopisu;
- B) úlohy ověřující vědomosti a dovednosti z oblasti morfologie, syntaxe, slovtvorby, lexikologie a sémantiky;
- C) úlohy ověřující porozumění textu;
- D) úlohy ověřující vědomosti a dovednosti z oblasti literární, komunikační a slohové výchovy.

Úlohy v testech z matematiky byly zařazeny do následujících komplexů (skupin):

- A) úlohy ověřující osvojení vědomostí a dovedností v oblasti čísel a operací, u uchazečů o čtyřleté obory vzdělání a obory nástavbového studia také v oblasti proměnných;
- B) úlohy ověřující osvojení vědomostí v oblasti závislostí a vztahů, osvojení dovedností číst a třídit informace a pracovat s daty;
- C) úlohy ověřující vědomosti a dovednosti v oblasti geometrie v rovině a prostoru;
- D) úlohy ověřující dovednost aplikovat vědomosti při řešení nestandardních úloh a problémů.

Zpracování výsledků z náhradního termínu proběhlo obdobným způsobem, výsledky byly školám předány 26. června.

11 INFORMAČNÍ PODPORA JPZ

11.1 KOMUNIKACE S VEŘEJNOSTÍ

Potřebné informace a dokumenty k jednotné přijímací zkoušce byly připravovány průběžně a s ohledem na adresáta, kterým byli jak uchazeči o vzdělávání a jejich rodiče, tak ředitelé základních a středních škol.

Od listopadu 2019 byly na webu prijimacky.cermat.cz dostupné aktuální informace k JPZ 2020. Veřejnost tak měla k dispozici např. specifikace požadavků, testová zadání z předchozích let a další užitečné materiály včetně aktuálních tiskopisů přihlášek ke vzdělávání ve střední škole. V únoru 2020 byl vydán *Průvodce vyplněním přihlášky ke vzdělávání ve střední škole*, jehož cílem bylo poskytnout uchazečům a jejich rodičům přehledné informace ke správnému a včasnému podání přihlášky řediteli školy. Od 7. února byly na webových stránkách CZVV k dispozici rovněž ilustrační testy z českého jazyka a literatury a z matematiky, a to jak pro čtyřleté obory vzdělání, tak pro víceletá gymnázia. Dalším důležitým zdrojem informací byly také oficiální webové stránky MŠMT (www.msmt.cz).

Vyhlášení nouzového stavu a uzavření škol pro prezenční výuku v březnu 2020 znamenaly výrazný zásah jak do plánovaného harmonogramu JPZ, tak do způsobu, jakým se uchazeči na zkoušku připravovali. Tato mimořádná situace logicky kladla zvýšené nároky na komunikaci MŠMT a CZVV se školami a s veřejností.

Vzhledem k legislativním úpravám, v jejichž důsledku došlo k výrazným změnám v podobě JPZ, bylo hlavním cílem informační podpory poskytnout ředitelům škol, učitelům, uchazečům a jejich rodičům dostatek včasných a přesných informací o modelu zkoušky pro rok 2020. Informace na webu prijimacky.cermat.cz byly pravidelně aktualizovány, informace vyplývající z nově přijatého zákona č. 135/2020 Sb. a vyhlášky č. 232/2020 Sb. byly zveřejněny vždy tentýž nebo následující den po nabytí účinnosti daného právního dokumentu.

11.1.1 DISTANČNÍ VÝUKA A PROJEKT PŘIJÍMAČKY BEZ OBAV

Od března do května probíhala výuka distanční formou, proto byl kladen velký důraz na podporu domácí přípravy uchazečů. CZVV tedy začalo od dubna publikovat pro jednotlivé didaktické testy z českého jazyka a literatury a z matematiky z předchozích let *Průvodce řešením*. Díky nim tak uchazeči mohli v rámci své přípravy pracovat i se vzorovými řešeními jednotlivých úloh. Do konce května bylo na webu prijimacky.cermat.cz zveřejněno 38 těchto průvodců.

V rámci projektu MŠMT *Přijímačky bez obav* byla na webu CZVV vytvořena sekce se stejnojmenným názvem, jejímž cílem bylo přehledně shromažďovat aktuální informace o JPZ na jednom místě. Kromě *Průvodců řešením* zde uchazeči mohli nalézt např. základní doporučení pro konání zkoušky, návod, jak správně vyplnit záznamový arch, komentáře k hodnocení vybraných úloh nebo odkazy na další užitečné zdroje informací.

Na začátku května byla v rámci projektu spuštěna [aplikace](#), která umožnila žákům, aby si procvičili a následně i vyhodnotili didaktické testy nebo komplexy úloh. Do konání řádného termínu byly v této aplikaci zpřístupněny didaktické testy z 1. řádného termínu 2018 a 2019 a ilustrační testy z roku 2020.

MŠMT ve spolupráci s NPI ČR a s CZVV také připravilo několik desítek výukových videí jak pro uchazeče o čtyřleté obory vzdělání a obory nástavbového studia, tak pro uchazeče o studium na víceletých gymnáziích. Video byla průběžně zveřejňována na [YouTube kanálu ministerstva](#). Nad rámec těchto

výukových videí CZVV poskytlo České televizi didaktické testy z předchozích let pro výukový pořad *Škola doma*, který byl zaměřen na domácí přípravu k JPZ.

11.1.2 ZPŘÍSTUPNĚNÍ ZADÁNÍ DIDAKTICKÝCH TESTŮ A KLÍČŮ SPRÁVNÝCH ŘEŠENÍ

Testová zadání didaktických testů z řádného i náhradního termínu byla na webových stránkách Centra zveřejněna vždy po skončení zkoušek v den jejich konání. Klíče správných řešení pak zde byly publikovány současně se zpřístupněním výsledků v informačním systému Centra, tedy 15. a 16. června v případě řádného termínu a 26. června v případě náhradního termínu.

11.1.3 FACEBOOKOVÝ PROFIL JEDNOTNÉ PŘIJÍMAČKY

K informování veřejnosti o JPZ byl v roce 2020 využíván také oficiální facebookový profil Centra s názvem *Jednotné přijímačky*. Na tomto profilu uživatelé, tedy uchazeči o studium na střední škole, jejich rodiče nebo jejich vyučující na ZŠ, našli zejména obecné informace k JPZ. Od března 2020 bylo hlavním cílem profilu informovat o nejdůležitějších organizačních změnách v modelu a harmonogramu zkoušky a odpovídat na dotazy jednotlivých cílových skupin.

11.1.4 DATOVÉ VÝSTUPY A ANALÝZY PRO VEŘEJNOST

Na webových stránkách Centra jsou postupně publikována data a analýzy týkající se jednotné přijímací zkoušky. Jedná se o položková data, agregovaná položková data, výsledková data za jednotlivé školy a analytické výstupy.

Výsledkový portál

Na [Výsledkovém portálu](#) v záložce *Položková data* jsou uveřejněna **neagregovaná položková data**, která poskytují informaci o tom, jakou alternativu volili jednotliví uchazeči v uzavřených úlohách/podúlohách a kolik bodů v jednotlivých úlohách/podúlohách (otevřených i uzavřených) jednotliví uchazeči získali, a **agregovaná položková data**, která poskytují informaci o četnosti voleb jednotlivých alternativ uzavřených úloh a o četnosti bodových zisků v otevřených úlohách za jednotlivé testy. Tyto informace jsou k dispozici za všechny testy řádného i náhradního termínu jak za český jazyk a literaturu, tak za matematiku.

Od roku 2020 jsou na [Výsledkovém portálu](#) nově publikována i agregovaná výsledková data JPZ za jednotlivé střední školy a jejich oborové skupiny.

Veškerá data zveřejněná na Výsledkovém portálu byla publikována v souladu s publikačním kalendářem v průběhu července 2020.

Analýzy

Kromě položkových a agregovaných dat byly zpracovány dvě analýzy týkající se přihlášek a výsledků JPZ: analýza [Jednotná přijímací zkouška – analýza podaných přihlášek](#) byla zveřejněna 28. února, analýza [Signální výsledky Jednotných přijímacích zkoušek 2020](#) byla publikována 3. července.

11.2 KOMUNIKACE SE ŠKOLAMI

Se základními a středními školami Centrum komunikovalo zejména prostřednictvím hromadných e-mailů. Školy tak byly pravidelně upozorňovány na vydané právní předpisy, manuály MŠMT a dostávaly další zásadní informace k organizaci zkoušky.

11.2.1 METODICKÁ PODPORA STŘEDNÍCH ŠKOL

Metodická podpora, kterou CZVV poskytovalo středním školám, byla v případě JPZ koncipována obdobně jako při organizaci maturitní zkoušky. Centrum školám poskytlo v dostatečném předstihu následující metodické materiály:

- Metodický pokyn pro ředitele škol k přihlašování uchazečů a rozsazování uchazečů;
- Metodický pokyn pro ředitele škol k organizaci zkoušky;
- Metodický pokyn pro zadávající učitele k organizaci zkoušky;
- Metodický pokyn pro ředitele škol k výsledkům zkoušky.

Metodické materiály byly školám zpřístupněny prostřednictvím informačního systému IS CERTIS, o zpřístupnění materiálů byly školy informovány prostřednictvím e-mailu.

11.2.2 KONZULTAČNÍ SEMINÁŘE A E-LEARNINGOVÉ ŠKOLENÍ PRO VÝCHOVNÉ PORADCE ZÁKLADNÍCH ŠKOL

Centrum připravilo po obsahové stránce školení formou e-learningu, které bylo určeno výchovným poradcům na základních školách. Organizační stránku školení zajišťoval NPI ČR. Od října do prosince 2019 probíhaly také prezenční konzultační semináře pro management škol, v rámci těchto seminářů byla mj. věnována pozornost i organizaci JPZ.

11.2.3 ŠKOLNÍ ZPRÁVY

Jednotlivým středním školám byly koncem srpna 2020 poskytnuty souhrnné výsledky za uchazeče, kteří se na jejich školu hlásí – tzv. školní zprávy. Tyto zprávy byly v říjnu 2020 doplněny i o grafy závislosti, které umožňují zkoumat, jak spolu souvisejí výsledky zkoušky z matematiky a zkoušky z českého jazyka

Souhrnná výsledková data byla poskytnuta i jednotlivým základním školám, jejichž absolventi se hlásili do maturitních oborů středních škol a konali JPZ. Tyto zprávy byly (obdobně jako zprávy pro střední školy) v říjnu 2020 doplněny i o grafy závislosti, které umožňují zkoumat, jak spolu souvisejí výsledky zkoušky z matematiky a zkoušky z českého jazyka, a v případě uchazečů o čtyřleté obory a obory nástavbového studia i o údaje týkající se úspěšnosti žáků škol v jednotlivých úlohách testu.

11.3 KOMUNIKACE S KRAJSKÝMI ÚŘADY

Krajským úřadům Centrum poskytlo v průběhu srpna 2020 informace týkající se souhrnných výsledků uchazečů v JPZ po jednotlivých školách v daném kraji.

11.4 HELPDESK CENTRA

Školám, uchazečům i jejich rodičům byl každý všední den od 7:30 do 17:00 k dispozici také HelpDesk CZVV, a to na telefonním čísle 224 507 507 a na e-mailové adrese info@cermat.cz. Oblastní manažeři logistiky a operátoři HelpDesku telefonicky či prostřednictvím e-mailové korespondence odpovídali na dotazy týkající se organizace a obsahu zkoušky.

12 ROZPOČET JPZ

Pro rok 2020 je v rozpočtu Centra alokováno na realizaci Jednotné přijímací zkoušky 18,6 mil. Kč. Vyčíslení skutečného čerpání prostředků bude k dispozici až na začátku roku 2021 a tato informace bude součástí Výroční zprávy Centra za rok 2020.

13 ZÁVĚR

Jednotná přijímací zkouška byla poprvé realizována v jarním období roku 2017, a to v souladu se zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Konání jednotné přijímací zkoušky bylo povinné pro všechny obory ukončované maturitní zkouškou s výjimkou oborů s talentovou zkouškou (výjimka se netýkala gymnázií se sportovní přípravou). Rok 2020 byl tedy čtvrtým rokem celoplošné realizace JPZ.

Pokusné ověřování uskutečněné v letech 2015 a 2016 prokázalo, že existuje proveditelný a spolehlivý systém realizace jednotných testů v rámci přijímacího řízení s využitím nástrojů komplexního informačního systému maturitní zkoušky. Poznatky získané v rámci pokusného ověřování (je však nutné podotknout, že v rámci pokusného ověřování se pracovalo s modelem založeným na pouze jednom termínu zkoušek) se staly základem pro nastavení modelu JPZ v roce 2017, zkušenosti z následujících let pak pomohly celý systém stabilizovat a úspěšně realizovat JPZ v roce 2020.

Konání jednotných přijímacích zkoušek v roce 2020 bylo významně ovlivněno epidemií nemoci COVID-19, počet pokusů byl redukován. Uchazeči měli k dispozici pouze **jeden řádný termín**, ti, kteří se zkoušek nemohli zúčastnit v řádném termínu a řádně se omluvili, mohli testy konat v náhradním termínu. Zkoušky se oproti původně vyhlášeným termínům konaly **s téměř dvoutměsíčním zpožděním**. S ohledem na to, že od března neprobíhala prezenční výuka, bylo rozhodnuto **prodloužit čas na vykonání zkoušky**, a to u zkoušky z českého jazyka a literatury o 10 minut a u matematiky o 15 minut.

I přes nestandardní režim zkoušek a posun termínů konání se CZVV podařilo realizaci JPZ úspěšně zvládnout. Byl připraven požadovaný počet testů včetně jejich modifikací pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. V relativně krátkém čase byla zvládnuta příprava výroby zkušební dokumentace i její personalizovaný tisk. Podařilo se připravit a realizovat distribuci zkušební dokumentace na jednotlivé střední školy i v posunutém termínu zkoušek. Vlastní testování včetně skenování digitalizovaných dokumentů proběhlo bez významnějších komplikací. Stejně tak byly ve zkrácených termínech vyhodnoceny výsledky zahrnující posouzení téměř 2,6 milionu odpovědí na otevřené úlohy. Všechny testy vykázaly dobré psychometrické parametry a žádná z úloh nebyla ani ex post validační komisí CZVV, ani Nezávislou odbornou komisí MŠMT klasifikována jako chybná či nevhodná pro JPZ. Výsledkové sestavy a dokumenty byly ředitelům škol zpřístupněny v IS CERTIS v termínech daných legislativou platnou pro rok 2020.

Přestože se JPZ konala pouze v jednom řádném a jednom náhradním termínu, vzhledem k termínům v harmonogramu realizace JPZ bylo třeba i v roce 2020 připravit 4 sady zkušební dokumentace (pro 2 řádné a 2 náhradní termíny). Přihlašování žáků i výroba zkušební dokumentace (legislativa byla změněna až na konci března) také probíhaly obdobně jako v předchozích letech. Také v roce 2020 se tak potvrdilo, že dvoukolový model JPZ s sebou nese velmi výraznou časovou a administrativní zátěž v rámci procesu přípravy testů, přihlašování uchazečů i při tisku zkušební dokumentace.

Vzhledem k nárůstu velikosti populačních ročníků, kterých se JPZ bude týkat, porostou v dalším období i nároky na tisk zkušební dokumentace. Při standardním průběhu a při legislativou daném termínu přihlašování uchazečů bude v následujících letech velmi problematické vyrobit a distribuovat do škol zkušební dokumentaci ve stanovených termínech. **Řešením je předsunutí termínu přihlašování uchazečů na dřívější datum, čímž by se prodloužilo výrobní období.**

Administrativně velmi náročný je i proces přihlašování uchazečů, zejména pak jejich „párování“ pro účely zajištění přenositelnosti výsledků. V současnosti školy zadávají údaje o uchazečích do systému ručně, což s sebou nese riziko zanesení chyby do vstupních údajů (především vzhledem k možnosti

uchazečů podat dvě přihlášky). Jednoznačnou podporu ředitelů škol získal již v minulých letech návrh Centra na **implementaci elektronické přihlášky**, která by výrazně přispěla ke snížení administrativní náročnosti procesu přihlašování a zejména snížila chybovost a s ní související pracnost validace dat.

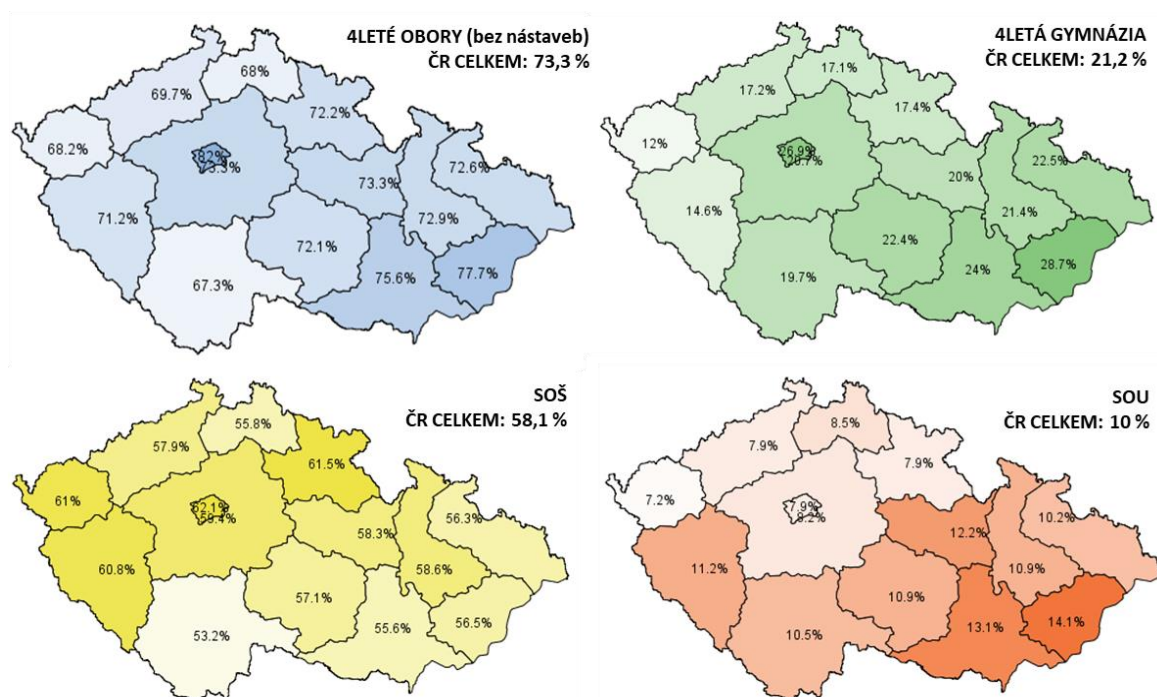
13.1 DÍLČÍ ZJIŠTĚNÍ

Jak již bylo uvedeno, JPZ 2020 se od předchozích ročníků liší kvůli nestandardní situaci vyvolané pandemií onemocnění COVID-19: došlo k posunu termínu konání zkoušek, uchazeči o obory středního vzdělání s maturitní zkouškou měli místo dvou pokusů z každého předmětu JPZ možnost konat pouze jeden test, došlo také k navýšení času na konání jednotlivých zkoušek.

13.1.1 ČTYŘLETÉ OBORY S MATURITNÍ ZKOUŠKOU A OBORY NÁSTAVBOVÉHO STUDIA

Do **čtyřletých a nástavbových oborů** podalo přihlášku celkem 69,1 tis. uchazečů, tedy o 4,5 tis. více než v roce 2019. Počet žáků hlásících se do čtyřletých oborů, tj. vyjma nástaveb, činí 63,6 tis., což je 73,3 % všech žáků devátých ročníků (meziroční nárůst o 0,6 p.b.). Celkem 21,2 % žáků 9. ročníku si podalo alespoň přihlášku na čtyřleté gymnázium, do oborů SOŠ se přihlásilo 58,1 % žáků a do oborů SOU ukončených maturitní zkouškou desetina deváťáků. Zájem o čtyřleté maturitní obory byl nejvýraznější v Praze, ve Zlínském a Jihomoravském kraji, naopak nejmenší podíl žáků 9. ročníků se do 4letých oborů hlásí v kraji Jihočeském, Libereckém a Karlovarském.

PODÍL UCHAZEČŮ O 4LETÉ OBORY (bez nástaveb) NA POČTU ŽÁKŮ 9. ROČNÍKŮ ZŠ

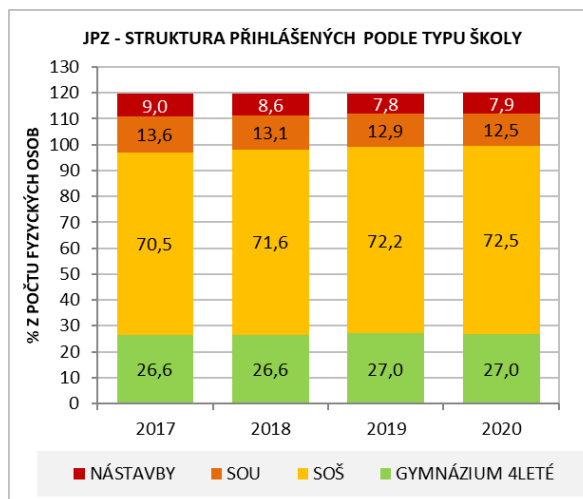

Přihlášku na dva obory (resp. až na čtyři obory v případě uchazečů, kteří se hlásili na gymnázium se sportovní přípravou) si podalo celkem 83,1 % uchazečů, tento ukazatel má rostoucí tendenci (v roce 2019 to bylo 82,3 %).

Struktura přihlášených uchazečů do čtyřletých oborů středních škol ukončovaných maturitních zkouškou je v čase poměrně stabilní. Více než čtvrtina uchazečů (27,0 %) podává alespoň jednu přihlášku na čtyřleté gymnázium, alespoň jednu přihlášku do oboru SOŠ podává přes 72 % uchazečů,

osmina žáků se pak hlásí do učebních oborů s maturitou a necelých 8 % uchazečů se hlásí do nástavbového studia.

Pokud uchazeči podávají více než jednu přihlášku na SŠ, pak si nejčastěji volí dva obory SOŠ, méně pak dvě čtyřletá gymnázia, případně kombinaci gymnázium a SOŠ. Kombinaci oborů SOŠ a SOU mělo v přihláškách uvedenu 7 % uchazečů. Bez mála 17 % uchazečů podalo pouze jednu přihlášku. Na gymnázium se sportovní přípravou podalo přihlášku 946 uchazečů o čtyřleté obory.

PŘIHLÁŠKY DO 4LETÝCH OBORŮ KOMBINACE 1. A 2. VOLBY OBORU SŠ			2. VOLBA SŠ										
			POČET PŘIHLÁŠENÝCH						%				
			CELKEM	4LETÁ GYMNÁZIA	SOŠ	SOU	NÁSTAVBY	-	4LETÁ GYMNÁZIA	SOŠ	SOU	NÁSTAVBY	-
1. VOLBA SŠ	GYMNÁZIUM SE SPORTOVNÍ PŘÍPRAVOU	4LETÁ GYMNÁZIA	14 214	9 169	4 638	80	2	325	13,3%	6,7%	0,1%	0,0%	0,5%
		SOŠ	42 859	3 403	31 806	2 825	46	4 779	4,9%	46,1%	4,1%	0,1%	6,9%
		SOU	5 642	69	1 985	1 171	15	2 402	0,1%	2,9%	1,7%	0,0%	3,5%
		NÁSTAVBY	5 407	2	30	17	1 241	4 117	0,0%	0,0%	0,0%	1,8%	6,0%
	4LETÁ GYMNÁZIA	405	249	142	7	0	7	0,4%	0,2%	0,0%	-	0,0%	
	SOŠ	358	80	255	20	0	3	0,1%	0,4%	0,0%	-	0,0%	
	SOU	20	2	14	3	0	1	0,0%	0,0%	0,0%	-	0,0%	
	-	163	46	78	2	0	37	0,1%	0,1%	0,0%	-	0,1%	
CELKEM		69 068	13 020	38 948	4 125	1 304	11 671						

Mezi jednotlivými kraji dochází k migraci žáků. Jedná se zejména o Středočeský kraj – více než 43 % žáků 9. ročníku podává alespoň jednu přihlášku do maturitních oborů středních škol v Praze. Důsledkem této skutečnosti je odliv relativně silných žáků z jejich domovského kraje, tzn. pokles úrovně výsledků Středočeského kraje. K vzájemnému přelivu žáků dochází ve větší míře ještě mezi Královéhradeckým a Pardubickým krajem, popř. mezi Jihočeským krajem a Krajem Vysočina, mezi Moravskoslezským a Olomouckým krajem či mezi Krajem Vysočina a Jihomoravským krajem.

Dopad migrace mezi jednotlivými kraji lze nejlépe demonstrovat na zájmu žáků základních škol Středočeského kraje o střední školy v Praze, jak dokládá níže uvedená tabulka (první sloupec „kraj_ss_1“ obsahuje název kraje střední školy, kterou si tito uchazeči zvolili jako první v pořadí). V řádném termínu konalo JPZ celkem 7 897 žáků 9. ročníku ZŠ Středočeského kraje (kvůli snížení pokusů v rámci řádného termínu ze dvou na jeden byly v roce 2020 výsledky přenositelné i pro přijímací řízení na škole, kterou si uchazeč napsal v přihlášce jako druhou v pořadí). Z tabulky vyplývá, že o střední školy v Praze mělo zájem cca 38 % těchto žáků (3 012), o střední školy ve Středočeském kraji cca 55 % žáků (4 370) a o školy v jiném kraji zbylých cca 7 % žáků.

Zájem o školy v jiném kraji

kraj_ss_1	Středočeský
Hlavní město Praha	3012
Jihočeský	100
Jihomoravský	4
Karlovarský	3
Kraj Vysočina	42
Královéhradecký	65
Liberecký	44
Moravskoslezský	3
Olomoucký	2
Pardubický	114
Plzeňský	53
Středočeský	4370
Ústecký	78
Zlínský	7
Celkem	7897

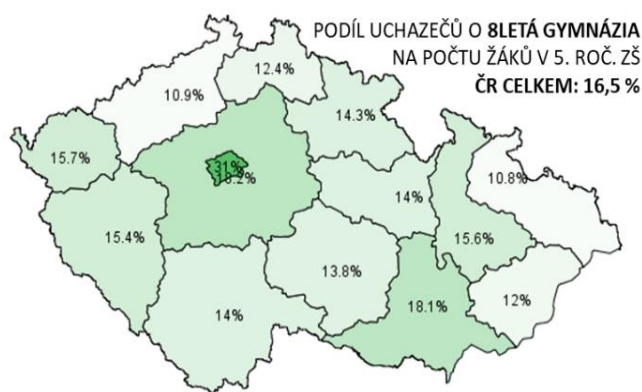
Test z matematiky konalo v řádném termínu 66,2 tisíce uchazečů o studium na čtyřletých maturitních oborech a oborech nástavbového studia. Zbytek uchazečů (2,9 tisíce), kteří sice byli ke zkoušce přihlášení, ale zkoušky se nakonec nezúčastnili, se v převážné většině (2,4 tisíce) ze zkoušky řádně

neomluvil. K náhradnímu termínu se tak přihlásilo pouze 448 uchazečů, kterým byla uznána omluva z řádného termínu.

K testu z českého jazyka a literatury se v řádném termínu dostavilo 66,0 tisíc uchazečů, přihlášeno jich bylo celkem 68,8 tisíce. Uchazečů s tzv. neúplným portfoliem zkoušek bylo 275. Tito žáci nekonají na svou žádost zkoušku z českého jazyka a literatury, protože se na ně vztahuje § 20 odst. 4 školského zákona, získali totiž předchozí vzdělání v zahraničí. Zkoušku z českého jazyka a literatury v náhradním termínu konalo pouze 368 žáků.

13.1.2 OSMILETÁ GYMNÁZIA

Na osmiletá gymnázia se v roce 2020 hlásilo celkem 19,3 tis. žáků, což je 16,5 % všech žáků 5. ročníku. Podíl těchto uchazečů na celkovém počtu všech žáků 5. ročníku je téměř shodný s rokem 2019. Největší

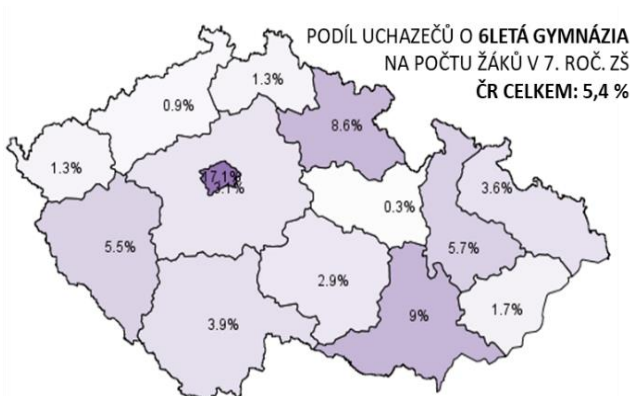

zájem o studium na osmiletém gymnáziu je kromě Prahy (31 %) ještě v Jihomoravském kraji, nejmenší podíl žáků 5. ročníku se na gymnázia hlásí v kraji Ústeckém (10,9 %) a Moravskoslezském (10,8 %).

Přihlášky na dvě osmiletá gymnázia podaly více než tři čtvrtiny přihlášených (78,4 %). Test z matematiky a českého jazyka konalo v řádném termínu celkem 18,2 tis. žáků. I kdyby se v roce 2020 uskutečnily dva řádné termíny zkoušek, nejméně 4,2 tisíce

přihlášených žáků by využilo pouze jeden. K náhradnímu termínu se pak přihlásilo k matematice 192 uchazečů, test konalo 125 z nich. K českému jazyku v náhradním termínu se přihlásilo 193 uchazečů, zkoušku pak konalo 126 žáků.

13.1.3 ŠESTILETÁ GYMNÁZIA

Ke vzdělávání na šestiletých gymnáziích podalo přihlášku celkem 5,6 tis. žáků, což je 5,4 % žáků 7. ročníku. Opět nejvyšší je tento podíl v Praze, dále v Jihomoravském a Královéhradeckém kraji. Nejmenší zájem o šestiletá gymnázia je v Pardubickém kraji (šestileté gymnázium zde není a žáci se tak musí hlásit do škol v jiném kraji), dále v Ústeckém a Karlovarském kraji.

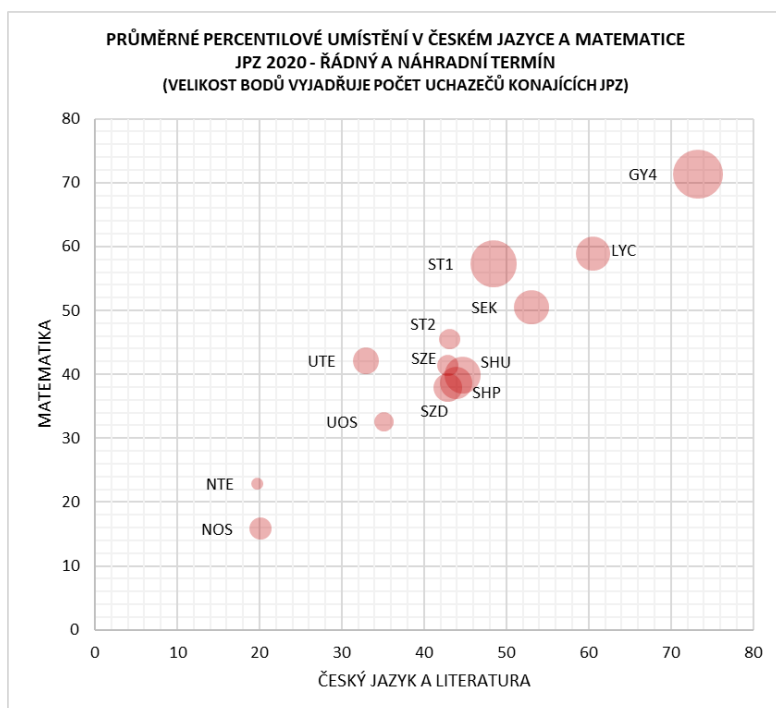
Více než tři čtvrtiny přihlášených (77,0 %) podaly dvě přihlášky. V řádném termínu testy

z matematiky a českého jazyka konalo 5,3 tis. uchazečů. Tedy, i kdyby se v roce 2020 uskutečnily dva řádné termíny zkoušek, nejméně 1,3 tis. žáků by využilo pouze jeden. K náhradnímu termínu se pak přihlásilo 56 ke zkoušce z českého jazyka a literatury a 57 ke zkoušce z matematiky, zkoušky pak konalo 47 žáků.

13.2 VÝSLEDKY UCHAZEČŮ O VZDĚLÁVÁNÍ NA STŘEDNÍCH ŠKOLÁCH: OBOROVÝ A REGIONÁLNÍ POHLED

Průměrné výsledky (resp. průměrný procentní skóre) uchazečů o studium na čtyřletých maturitních oborech a nástavbách se v případě **českého jazyka** pohybují od 75,0 % (čtyřletá gymnázia) po 40,6 % (technické nástavby), tj. od +25 % po -33 % kolem celorepublikové průměrné hodnoty. Nad průměrem ČR se umístili ještě uchazeči o studium na lyceích (66,7 %) a na ekonomických SOŠ (62,1 %). Těsně pod celorepublikovým průměrem se nacházejí uchazeči o SOŠ technické skupiny 1. Výsledky uchazečů o ostatní obory SOŠ se pohybují v rozmezí 56,8–55,7 %. S odstupem téměř 10 procentních bodů od průměrného výsledku uchazečů o obory SOŠ se umístili uchazeči o učební obory s maturitou (50,0 %). O dalších bezmála 10 procentních bodů níže se pak nacházejí uchazeči o nástavbové obory.

V **matematice** se průměrné oborové výsledky uchazečů o **čtyřleté obory a nástavby** pohybují od 60,7 % (čtyřletá gymnázia) po 18,0 % (netechnické nástavby), tedy od +39 % po -59 % kolem republikového průměru. Rozdíl mezi průměrným výsledkem nejlepší a nejslabší oborové skupiny je tedy v matematice vyšší, než jak je tomu u zkoušky z českého jazyka a literatury. Kromě uchazečů o studium na čtyřletých gymnáziích se nad průměr ČR dostali také uchazeči, kteří se hlásili do oborů lyceí a technických SOŠ skupiny 1, průměr pak představují uchazeči o ekonomické SOŠ. Ostatní oborové skupiny SOŠ se se svými výsledky z matematiky pohybují mezi 40,0 % (SOŠ technické 2) a 34,3 % (SOŠ zdravotnické). Relativně lépe než uchazeči o netechnické obory SOŠ jsou na tom žáci hlásící se do technicky zaměřených učebních oborů zakončených maturitní zkouškou (37,4 %). Oproti tomu netechnické obory SOU se svými průměrnými výsledky pohybují o 7 procentních bodů pod technicky zaměřenými SOU. Nejhorší dopadli uchazeči o nástavbové obory, kde se průměrný výsledek z matematiky pohybuje kolem 20 %.

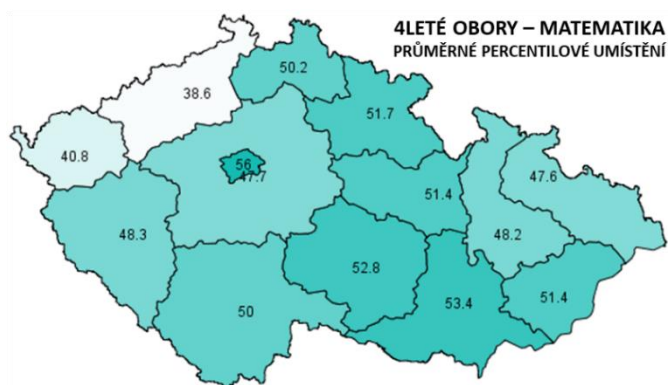
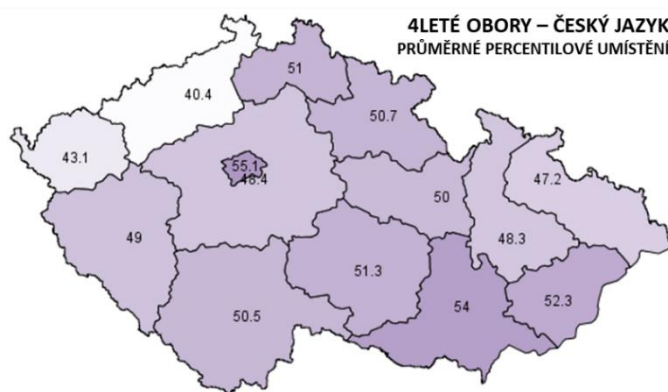

Výše uvedené výsledky z českého jazyka a literatury a matematiky dokládá také graf, který porovnává průměrné percentilové umístění v obou předmětech jednotlivých oborů. Z tohoto hlediska jsou na tom nejlépe uchazeči o studium na čtyřletých gymnáziích (GY4), nejhůře pak uchazeči o studium na nástavbách (NTE, NOS). V mnoha oborech je percentilové umístění v ČJL a percentilové umístění v M velmi podobné, např. na čtyřletých gymnáziích, zemědělských SOŠ (SZE) či lyceích (LYC), případně je percentilové umístění v ČJL o něco lepší než percentilové umístění v M, např. ekonomické SOŠ (SEK).

Výjimkou jsou např. technické obory SOU (UTE) a technické SOŠ zařazené do skupiny 1 (ST1): v těchto případech je percentilové umístění v M lepší než v ČJL.

Průměrné **krajské výsledky** uchazečů o studium na středních školách ukončovaných maturitní zkouškou mj. ovlivňuje oborová skladba škol v kraji. Např. Hlavní město Praha pravděpodobně přitahuje zejména excelentní absolventy základních škol ze Středočeského kraje a střední školy ve Středočeském kraji jsou o tyto žáky ochuzeny (viz níže). Následující krajské výsledky tedy nevypovídají o tom, jakou úroveň měli absolventi základních škol daného kraje, ale vypovídají o úrovni žáků při vstupu na střední školy daného kraje.

Krajské výsledky (vyjádřené průměrným percentilovým umístěním) v českém jazyce jsou nejvyšší v Praze (55,1), nejhůře pak dopadají uchazeči o studium ve čtyřletých oborech v Ústeckém kraji (40,4). Nad celkovým průměrem se nachází vedle Prahy ještě kraj Jihomoravský, Zlínský a Kraj Vysočina. Těsně kolem průměru jsou pak kraje Liberecký, Královéhradecký, Jihočeský

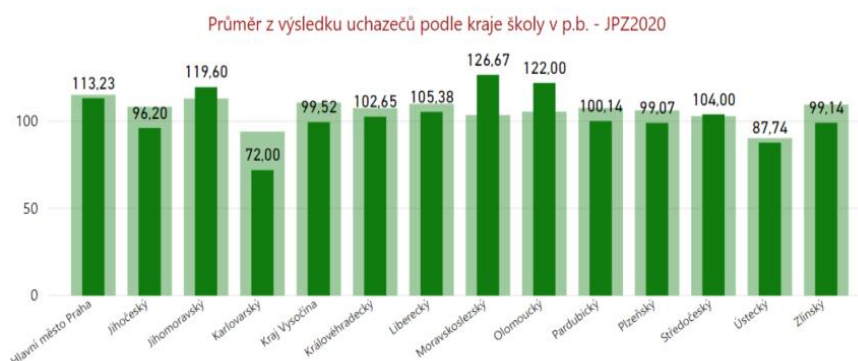
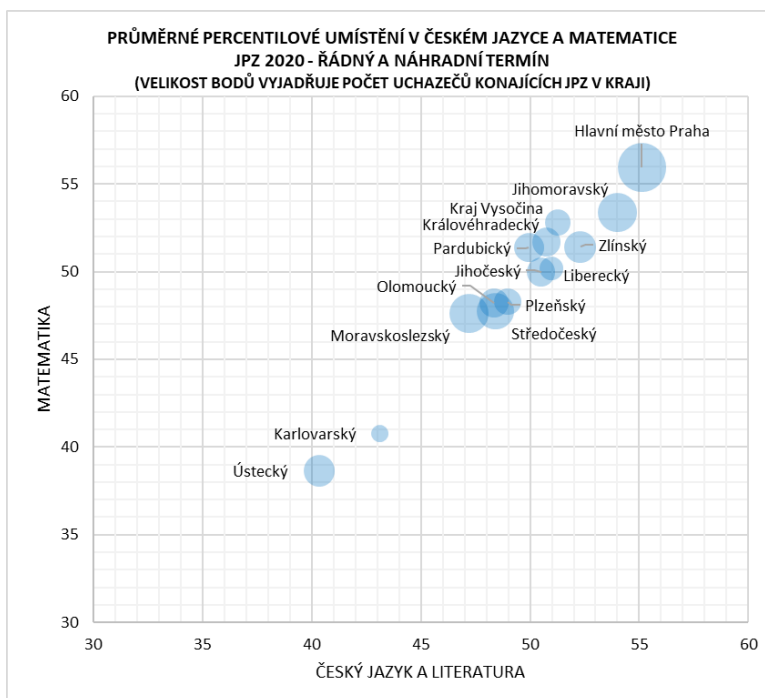
a Pardubický. Pod republikovým průměrem je vedle Ústeckého regionu ještě kraj Plzeňský, Středočeský, Olomoucký, Moravskoslezský a Karlovarský.

Průměrné percentilové umístění uchazečů hlásících se do škol v daném kraji v matematice se pohybuje od hodnoty 56,0 (Praha) až po 38,6 (Ústecký

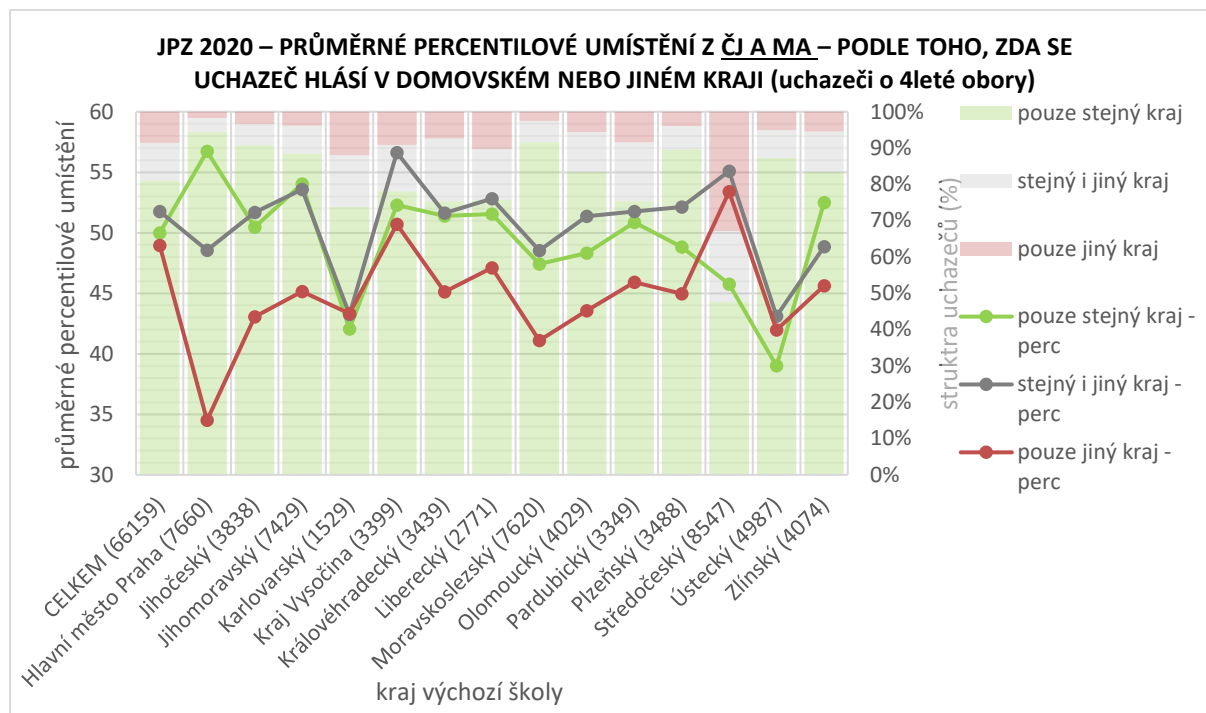
kraj). Nad průměrem ČR se kromě Prahy nachází ještě 5 krajů: Jihomoravský, Kraj Vysočina, Královéhradecký, Pardubický a Zlínský. Těsně kolem celorepublikového průměru ČR se pohybují kraje Jihočeský a Liberecký. Pod tímto průměrem jsou pak kromě Ústeckého kraje ještě kraj Plzeňský, Olomoucký, Středočeský, Moravskoslezský a také nejméně početný kraj Karlovarský.

V tomto grafu je zobrazeno průměrné percentilové umístění v matematice a českém jazyce a literatuře v jednotlivých krajích. Nejlepších výsledků dosahují uchazeči, kteří se hlásí do čtyřletých oborů v Praze, nejhorší výsledky pak mají uchazeči v Ústeckém kraji.

Při posuzování výsledků uchazečů o čtyřleté obory z regionálního pohledu je třeba brát v potaz specifika některých krajů. Dopad mezikrajových migrací žáků na krajské výsledky zobrazují dva níže uvedené grafy. V prvním jsou uvedeny průměrné výsledky uchazečů v obou předmětech ze základních škol v daném kraji. V druhém grafu jsou zobrazeny průměrné výsledky (max. hodnota za obě zkoušky je 200 %) všech uchazečů o školy v daném kraji (světle zelená barva) a průměrné výsledky uchazečů ze základních škol Středočeského kraje (tmavě zelená barva). Uchazeči ze Středočeského kraje migrující do Jihomoravského, Moravskoslezského a Olomouckého kraje dosáhli v průměru lepších výsledků, než je průměr všech uchazečů o střední školy v daném kraji. Uchazeči ze Středočeského kraje migrující do Prahy jsou v průměru pouze o cca 2 p.b. horší než všichni uchazeči konající zkoušky v Praze. Ze Středočeského kraje odcházejí (resp. mají úmysl odejít) uchazeči s průměrným výsledkem o cca 2 p.b. vyšším, než je průměrný výsledek všech uchazečů o střední školy ve Středočeském kraji.

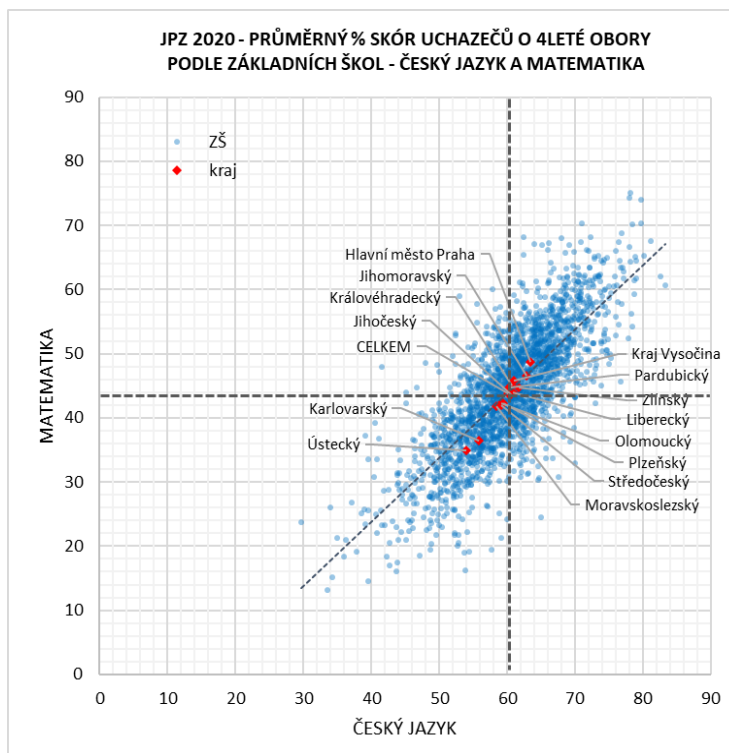
Detailnější pohled na mezikrajové rozdíly ve výsledcích žáků přihlášených k JPZ na čtyřleté obory s maturitní zkouškou získáme, pokud tyto žáky rozdělíme podle toho, zda se na střední školu hlásí ve stejném kraji, kde absolvovali základní školu, či nikoli.

Největší podíl žáků, kteří se hlásí na SŠ ve svém kraji, je v Hlavním městě Praha, také průměrné percentilové umístění této skupiny žáků je nejvyšší. Obdobného umístění dosáhla část žáků z Kraje Vysočina, která si však podala jednu z přihlášek na SŠ v jiném kraji. Konečná volba těchto žáků, kteří v Kraji Vysočina tvoří téměř desetinu všech uchazečů o čtyřleté maturitní obory, pravděpodobně závisí na nabídce jednotlivých škol. Obdobná situace je i v jiných krajích: žáci, kteří si v JPZ ponechávají možnost mezikrajové volby, dosahují většinou spíše lepších výsledků.

Ve Středočeském kraji je největší odliv uchazečů (30–50 %), a to zejména těch s lepšími výsledky: Tito žáci patří ve srovnání s ostatními kraji k nejlepším v ČR. Naopak nejslabší výsledky žáků směřujících do jiného kraje jsou v Hlavním městě Praha. Je tedy patrné, že z Prahy odchází spíše slabší žáci a svou nabídkou oborů hlavní město přitahuje uchazeče s výbornými výsledky.

S výjimkou Středočeského kraje tedy dochází k mezikrajové fluktuaci spíše u slabších žáků, kteří pravděpodobně míří do učebních oborů s maturitou a svou zvolenou specializací nacházejí v jiném než domovském kraji. K žákům, kteří mají horší výsledky a současně zůstávají ve svém kraji, patří žáci Karlovarského a Ústeckého kraje. Výsledky žáků na základních školách v jednotlivých krajích do jisté míry ovlivňují rozdíly v socioekonomické struktuře obyvatelstva těchto krajů. Nicméně se zdá, že rozdíly v průměrných výsledcích žáků v JPZ se neliší nijak dramaticky. Odstup od ostatních krajů z hlediska průměrných výsledků absolventů základních škol si tradičně drží Ústecký a Karlovarský kraj, kde jsou výsledky nejslabší (což však nevylučuje ani přítomnost vynikajících žáků na základních školách v těchto dvou krajích, ani dobrou práci učitelů). Na opačném konci spektra krajů je hlavní město Praha, Jihomoravský kraj a Kraj Vysočina.

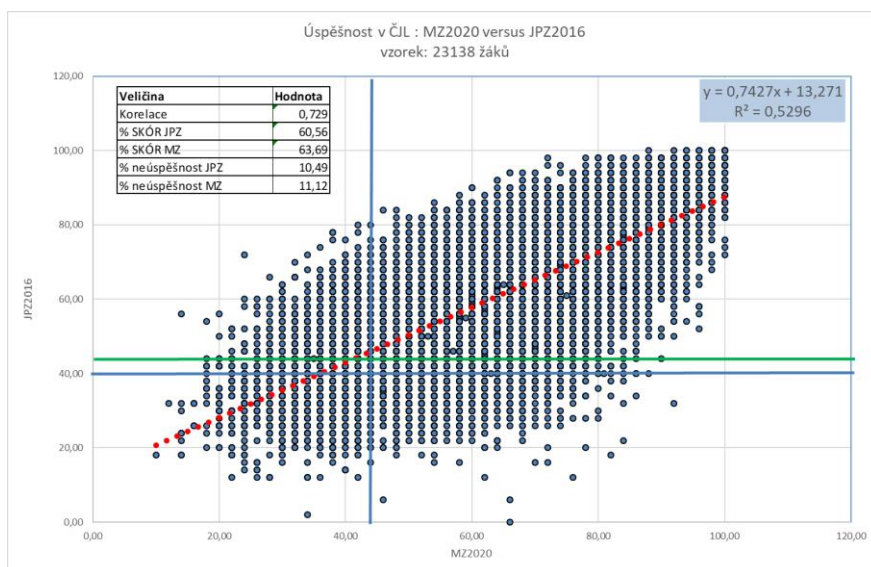

13.3 RELACE MZ 2020 A JPZ 2016

Porovnání individuálních výsledků JPZ s výsledky u maturitní zkoušky (MZ) může do budoucna představovat významné kvantitativní kritérium pro analýzu vzdělávacího procesu na úrovni jednotlivých škol a oborů vzdělání. Od roku 2021 bude možné takto analyzovat celou populaci maturantů čtyřletých oborů. Již nyní lze ale porovnat výsledky žáků v maturitním didaktickém testu z matematiky a z českého jazyka a literatury, které žáci konali v jarním termínu 2020, s výsledky z pokusného ověřování JPZ realizovaného v roce 2016. V případě ČJL jde o vzorek 23 138 žáků, v případě M pak o vzorek 5 387 žáků.

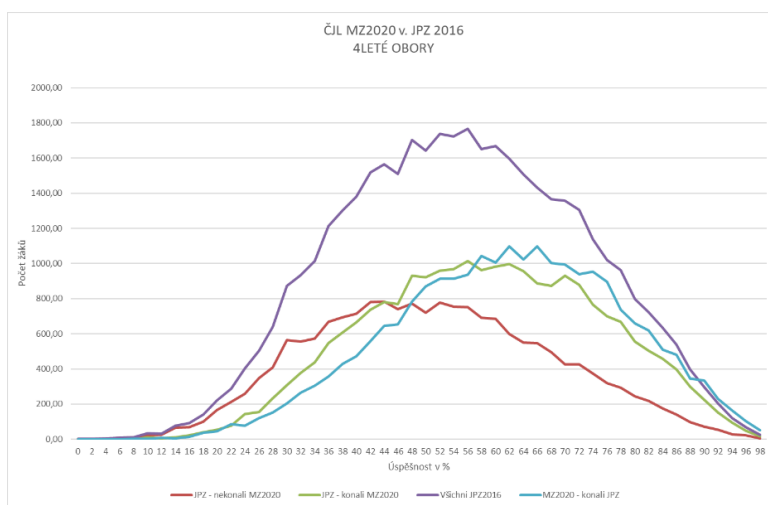
13.3.1 ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Relace výsledků v českém jazyce a literatuře je zobrazena v grafu: svislá modrá přímka představuje hodnotu minimální hranice úspěšnosti pro maturitní zkoušku (44 %) a vodorovná modrá přímka reprezentuje navrženou hodnotu minimální hranice úspěšnosti pro test JPZ z ČJL (40 % – žáci by měli

dosáhnout této hodnoty, aby prokázali aspoň minimální úroveň vědomostí potřebných pro další studium na SŠ). V pravém horním kvadrantu vymezeném svislou modrou přímkou v úrovni 44 % a vodorovnou modrou přímkou v úrovni 40 %, se nacházejí žáci, kteří prokázali alespoň minimální požadovanou úroveň u JPZ a zároveň uspěli u MZ. V levém horním kvadrantu se nacházejí žáci, kteří sice u JPZ prokázali minimální požadované znalosti, v didaktickém testu konaném v rámci MZ však neuspěli. V levém dolním kvadrantu zůstali žáci neúspěšní v MZ, kteří by v případě stanovení minimální hranice úspěšnosti pro JPZ neuspěli ani v přijímací zkoušce. Pravý dolní kvadrant pak náleží žákům úspěšným u MZ, kteří byli přijati ke studiu na SŠ i přesto, že jejich výsledek v rámci JPZ byl nižší než 40 %. Červená tečkovaná čára představuje regresní přímku, její parametry jsou zobrazeny v pravém horním rohu grafu. Korelace obou sad výsledků (tedy MZ × JPZ), průměrné procentní skóre a procentní hodnoty neúspěšnosti (při použití výše uvedených minimálních úrovní úspěšnosti) zaznamenává tabulka v levém horním rohu grafu. Představený graf, zpracovaný pro jednotlivé školy, eventuálně obory, může být dobrým začátkem pro následnou odbornou analýzu nejen příčin případných neúspěchů při testování, ale i kvality samotného vzdělávacího procesu.

V grafu, který se týká testů z ČJL (JPZ 2016 v. MZ 2020), jednotlivé křivky četností úspěšnosti zobrazují rozložení úspěšností žáků zařazených do čtyř skupin: a) výsledky žáků v JPZ 2016, kteří nekonali MZ 2020 (červená křivka); b) výsledky žáků v JPZ 2016, kteří konali MZ 2020 (zelená křivka); c) výsledky všech žáků, kteří konali JPZ 2016 (fialová křivka); d) výsledky žáků v MZ 2020, kteří konali JPZ 2016 (modrá křivka).

Rozdíl průměrné úspěšnosti mezi MZ a JPZ za všechny žáky konající obě zkoušky je 3,1 p.b. (viz následující tabulka). U uvedených skupin oborů se tento rozdíl pohybuje v rozmezí od 1,61 p.b.

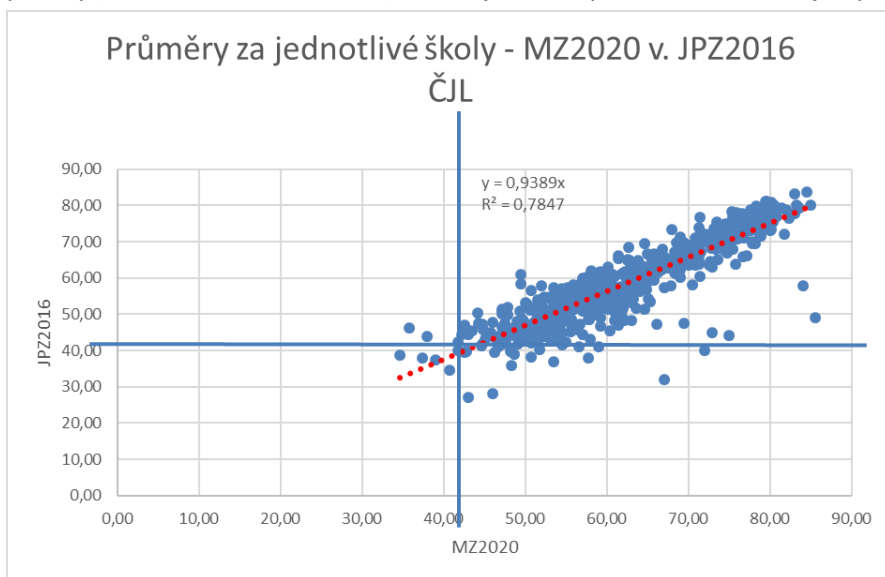
(ekonomické obory SOŠ) do 4,69 p.b. (u technických oborů SOŠ skupiny 1). Rozdíly průměrné úspěšnosti žáků **mezi jednotlivými oborovými skupinami** jsou jak v případě JPZ, tak i v případě MZ obdobné. Je nutné si uvědomit, že hodnotu rozdílu mezi výsledky MZ a JPZ ovlivňuje více faktorů, jedním z nich je i odlišná konstrukce testů maturitní a jednotné přijímací zkoušky (u MZ testy ověřují, zda maturant dosáhl určité úrovně vědomostí a dovedností, hlavním úkolem testů v JPZ je rozlišit úroveň vědomostí a dovedností jednotlivých uchazečů).

OBORY	PRŮMĚRNÉ ÚSPĚŠNOSTI V %: ČJL				
	VÝSLEDKY JPZ 2016: ŽÁCI NEKONALI MZ 2020	VÝSLEDKY JPZ 2016: ŽÁCI KONALI MZ 2020	VÝSLEDKY VŠECH ŽÁKŮ, KTEŘÍ KONALI JPZ 2016	VÝSLEDKY MZ 2020: ŽÁCI KONALI JPZ 2016	ROZDÍL PRŮMĚRNÉ ÚSPĚŠNOSTI (MZ - JPZ)
všechny 4leté obory	52,98	60,55	57,23	63,65	3,1
GY4	65,85	72,83	70,05	75,30	2,47
LYC	56,27	62,59	60,00	65,68	3,09
ST1	49,67	56,22	53,51	60,91	4,69
ST2	44,35	51,34	48,20	53,69	2,35
SEK	53,46	57,98	56,03	59,59	1,61
SZD	46,93	52,26	49,96	53,91	1,65
SZE	47,16	53,22	50,32	57,28	4,06
UOS	41,98	47,64	44,21	49,59	1,95

Uvedené rozdíly do jisté míry ukazují, jak se s nárůstem požadavků mezi základní školou a střední školou jednotlivé oborové skupiny vypořádaly. U ČJL bez ohledu na výsledky v JPZ dosahují jednotlivé oborové skupiny téměř stejných posunů. Vzhledem k tomu, že v roce 2016 nebyla JPZ povinná pro všechny školy, spolehlivější analýzu rozdílů bude možné vypracovat až v příštím roce. Zastoupení jednotlivých oborových skupin ukazuje následující tabulka.

OBORY	POČTY ŽÁKŮ: ČJL			
	JPZ – NEKONALI MZ2020	JPZ – KONALI MZ2020	VŠICHNI JPZ2016	MZ2020 – KONALI JPZ
všechny 4leté obory	18 011	23 133	41 144	23 130
GY4	4 762	7 200	11 962	7 200
LYC	1 129	1 627	2 756	1 627
ST1	3 849	5 436	9 285	5 435
ST2	463	569	1 032	569
SEK	1 109	1 463	2 572	1 463
SZD	1 010	1 332	2 342	1 331
SZE	837	913	1 750	913
UOS	802	521	1 323	521

O vzájemné relaci mezi průměrnými výsledky žáků jednotlivých středních škol v testu z ČJL v MZ 2020 a průměrnými výsledky těchto žáků v testu z ČJL v JPZ 2016 vypovídá následující graf. Sklon regresní přímky (červená tečkovaná čára) se blíží jedné a spolehlivost dosahuje významně vyšší hodnoty než při

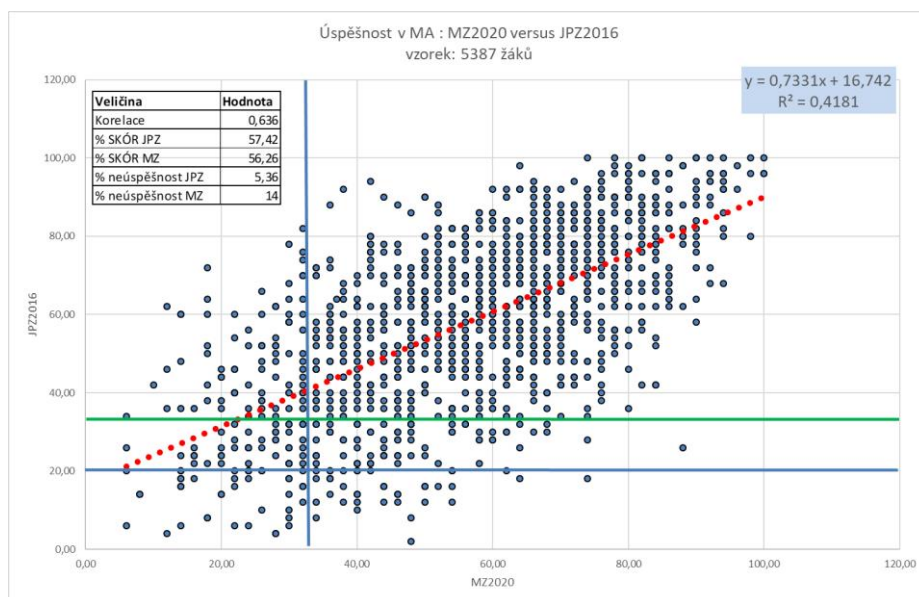

porovnání výsledků jednotlivých žáků. Z následujícího grafu je ale patrné, že existují i školy, v nichž dosahují žáci u maturit v průměru významně lepších výsledků než u jednotné přijímací zkoušky. Příčinu nelze z disponibilních dat určit, mohou jí být vynikající pedagogické dovednosti učitelů, vysoká motivace žáků ke

studiu, nebo také nekorektní podmínky u maturitní zkoušky na některých školách (nekvalitní práce zadavatelů, opisování, atp.).

13.3.2 MATEMATIKA

Vztah mezi úspěšností v MZ2020 a JPZ2016 v předmětu matematika je zobrazen v následujícím grafu. Při interpretaci je nutné si uvědomit, že vzorek pro toto porovnání obsahuje 5 387 žáků – maturantů z roku 2020, kteří se zároveň účastnili pilotního šetření k jednotným přijímacím zkouškám v roce 2016.

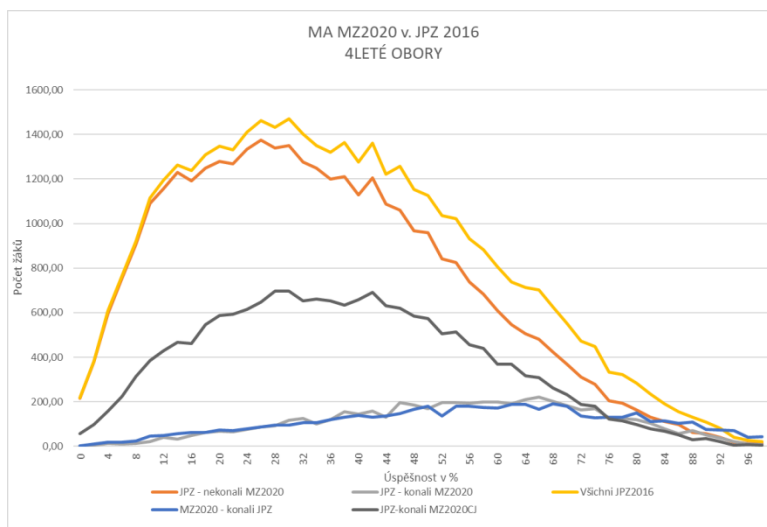
Svislá modrá přímka představuje hodnotu hranice úspěšnosti testu pro MZ (33 %) a vodorovná modrá přímka zobrazuje navrženou hodnotu hranice úspěšnosti pro test z M v JPZ (20 % – žáci by měli dosáhnout této hodnoty, aby prokázali aspoň minimální úroveň vědomostí potřebných pro další studium na SŠ). Vodorovná zelená přímka je umístěna na hodnotě 33 %, což odpovídá hranici úspěšnosti pro MZ. V pravém horním kvadrantu vymezeném svislou modrou přímkou v úrovni 33 % a vodorovnou modrou přímkou v úrovni 20 % jsou umístěni žáci, kteří uspěli jak u JPZ a prokázali alespoň minimální úroveň požadovaných znalostí, tak uspěli u MZ. V levém horním kvadrantu se nacházejí žáci, kteří sice u JPZ prokázali minimální požadované znalosti, v didaktickém testu konaném v rámci MZ však neuspěli. V levém dolním kvadrantu zůstali žáci neúspěšní v MZ, kteří by v případě

hranice úspěšnosti pro JPZ neuspěli ani v přijímací zkoušce. Pravý dolní kvadrant pak náleží žákům úspěšným u MZ, kteří byli přijati ke studiu na SŠ i přesto, že jejich výsledek v rámci JPZ byl nižší než 20 %. Červená tečkovaná čára představuje regresní přímku, její parametry jsou zobrazeny v pravém horním rohu grafu.

V grafu, který se týká testů z matematiky (JPZ 2016 v. MZ 2020), jednotlivé křivky zobrazují rozložení úspěšností žáků rozdělených do pěti skupin:

- výsledky žáků v JPZ 2016, kteří nekonali MZ 2020 (oranžová křivka);
- výsledky žáků v JPZ 2016, kteří konali MZ 2020 (šedá křivka);
- výsledky všech žáků, kteří konali JPZ 2016 (žlutá křivka);
- výsledky žáků v MZ 2020, kteří konali JPZ 2016 (modrá křivka);
- výsledky žáků v JPZ 2016, kteří konali test z cizího jazyka v rámci MZ 2020 (tmavě šedá křivka).

Stejně jako v případě českého jazyka a literatury platí i pro matematiku, že výsledky žáků, kteří konali jak JPZ, tak MZ z matematiky, jsou co do rozložení četností úspěšnosti u obou zkoušek velmi podobné. V grafu jsou zachyceny i výsledky JPZ z matematiky u maturantů, kteří si vybrali cizí jazyk. Tito žáci dosahovali u JPZ v testu z matematiky ve větší míře horších výsledků, což znamená, že výběr 2.

povinné zkoušky u maturit je do značné míry předurčen dosaženou úrovní v matematice na ZŠ (přestože cizí jazyk si u MZ volí i někteří žáci výborní v matematice).

OBORY	PRŮMĚRNÉ ÚSPĚŠNOSTI V %: M					
	JPZ – NEKONALI MZ2020	JPZ – KONALI MZ2020	VŠICHNI JPZ2016	MZ2020 – KONALI JPZ	MZ – JPZ (KONAJÍCÍ)	JPZ – KONALI MZ2020CJ
všechny 4leté obory	36,83	56,26	39,37	57,43	1,17	40,46
GY4	51,62	66,47	54,23	67,68	1,21	54,83
LYC	38,40	57,01	40,81	59,74	2,73	41,42
ST1	36,96	52,97	40,28	55,28	2,31	41,34
ST2	27,21	37,86	28,51	38,75	0,89	30,71
SEK	34,47	47,01	35,12	44,60	-2,41	36,23
SZD	27,07	42,84	27,53	32,96	-9,88	29,46
SZE	28,56	40,66	29,83	42,38	1,72	31,74
UOS	20,49	33,31	20,80	25,13	-8,19	24,24

Rozdíl průměrné úspěšnosti výsledků MZ a JPZ za všechny žáky, kteří tyto zkoušky konali, činí 1,17 procentního bodu. U jednotlivých skupin oborů uvedených v následující tabulce se tento rozdíl pohybuje v rozmezí od -9,88 p.b. do 2,73 p.b. Je však třeba zohlednit fakt, že vyšší počty žáků konajících jak JPZ, tak MZ z matematiky jsou pouze u gymnázií, lyceí a technických oborů SOŠ skupiny 1. Pokud se zaměříme na relativní hodnoty zjištěného rozdílu (porovnání mezi skupinami oborů), tak právě v případě zmíněných oborů a dále ekonomických a zemědělských SOŠ dosahují rozdíly v úspěšnosti MZ

× JPZ nadprůměrných hodnot. U ostatních oborů, jejichž žáci i v případě maturitní zkoušky dosahují horších výsledků, jsou rozdíly podprůměrné, v některých případech dokonce záporné.

Vzhledem k tomu, že v roce 2016 nebyla JPZ povinná pro všechny školy, spolehlivější analýzu rozdílů bude možné vypracovat až v příštím roce. Zastoupení jednotlivých oborových skupin ukazuje následující tabulka.

OBORY	POČTY ŽÁKŮ: M			
	JPZ – NEKONALI MZ2020	JPZ – KONALI MZ2020	VŠICHNI JPZ2016	MZ2020 – KONALI JPZ
všechny 4leté obory	35 874	5 386	41 261	5 386
GY4	9 915	2 109	12 024	2 109
LYC	2 403	357	2 760	357
ST1	7 370	1 925	9 295	1 925
ST2	907	126	1 033	126
SEK	2 451	133	2 584	133
SZD	2 280	69	2 349	69
SZE	1 570	184	1 754	184
UOS	1 291	32	1 323	32

14 PŘÍLOHY

PŘÍLOHA 1 – SEZNAM ZKRATEK

A/C	označení termínu konání JPZ (A – řádný termín, C – náhradní termín)
AJ	anglický jazyk
C4	testy JPZ z českého jazyka a literatury pro čtyřleté obory a obory nástavbového studia
C6	testy JPZ z českého jazyka a literatury pro šestiletá gymnázia
C8	testy JPZ z českého jazyka a literatury pro osmiletá gymnázia
CZVV	Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání
ČJL	český jazyk a literatura
ČŠI	Česká školní inspekce
DDT	datový a digitalizační terminál
DT	didaktický test
JPZ	jednotná přijímací zkouška
JZS	jednotné zkušební schéma
LYC	obory lyceum
M	matematika
M4	testy JPZ z matematiky pro čtyřleté obory a obory nástavbového studia
M6	testy JPZ z matematiky pro šestiletá gymnázia,
M8	testy JPZ z matematiky pro osmiletá gymnázia
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MZ	maturitní zkouška
NOK	nezávislá odborná komise MŠMT
NPI ČR	Národní pedagogický institut České republiky
OŠ KÚ	odbor školství krajského úřadu
OÚ	otevřené úlohy
OZA	opravený záznamový arch
p. b.	procentní bod
RDC	Řídící a dohledové centrum CZVV
RVP ZV	Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání
SEK	ekonomické obory SOŠ (obory typu M)
SOŠ	obory odborných středních škol, které mají na 5. místě kódu oboru písmeno „M“
SOU	obory odborných středních škol, které mají na 5. a 6. místě kódu oboru „L0“
SP	uchazeči, jejichž mateřským jazykem je český znakový jazyk
SŠ	střední škola
ST1	technické obory SOŠ (obory typu M)

ST2	technologické obory SOŠ (obory typu M)
SZD	zdravotnické obory SOŠ (obory typu M)
SZE	zemědělské obory SOŠ (obory typu M)
ŠPZ	školské poradenské zařízení
SVP	speciální vzdělávací potřeby
TPKC	Tiskové, produkční a kompletační centrum CZVV
UOS	netechnické obory SOU (obory typu L0)
ZD	zkušební dokumentace
ZP_A	uchazeči se zrakovým postižením, kteří potřebují pouze zvětšení písma, nepožadují obsahové úpravy ZD (jsou schopni rýsovat a číst zvětšené obrázky)
ZP_B	uchazeči se zrakovým postižením, pro něž je čtení obrázků a rýsování smyslově nedostupné
ZP_BR	uchazeči s požadavkem na ZD v braillovém písmu
ZŠ	základní škola